СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ

в периода 29.11.2023 – 29.12.2023 г . по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложения и становища	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**Държавна агенция „Архиви“** 12-00-339/04.12.2023	Държавна агенция „Архиви” (ДАА), съгласно Закона за Националния архивен фонд (ЗНАФ), провежда държавната политика в областта на подбора, комплектуването, регистрирането, обработването, опазването, съхраняването и използването на документите от Националния архивен фонд, както и в областта на развитието и усъвършенстването на архивната теория и практика. Законът за културното наследство (ЗКН) урежда опазването и закрилата на културното наследство на Република България. С оглед синхронизация на нормативната уредба в областта на опазването на документалното наследство и избягване на дублиране на правомощия и отговорности между ДАА и органите, създадени по реда на ЗКН, представям на вниманието Ви предложения за изменение и допълнение на текстове в ЗКН. Целта е нормалното и безпротиворечиво провеждане на основните политики в сферата на опазването и популяризирането на националното културното богатство. Доколкото в чл. 6, т. 10 от ЗКН документалното наследство е включено като част от културното наследство, предлагаме да се вземе предвид съществуването на Националния архивен фонд (НАФ), създаването, попълването, опазването и управлението на който е уредано в ЗНАФ, както и функциите на ДАА по отношение на НАФ. Във връзка с гореизложеното, моля да бъдат взети под внимание и отразени в публикувания за обществено обсъждане проект на ЗИД на ЗКН предложенията, направени по компетентност от ДАА, както следва: **Чл. 5.** (2) Опазването на културните ценности в случаите по ал. 1 се извършва по ред, определен с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на културата, министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи.	Не се приема	Предложението излиза извън предмета на проектозакона и

		ДА СЕ ДОПЪЛНИ АЛИНЕЯ 2: след "*министъра на вътрешните работи*" да се добави "*и председателя на Държавна агенция "Архиви" по отношение на Националния архивен фонд".* **Мотив** – компетенциите на ДА "Архиви", регламентирани в ЗНАФ.		посочените цели в законодателната програма на правителството за периода 01.09.2023 - 31.12.2023 г.
		Чл. 15. (1) В Министерството на културата се създава Инспекторат за опазване на културното наследство. (2) Инспекторатът осъществява контрол за спазването на изискванията на този закон и на издадените въз основа на него актове, свързани със: … 6. опазване на книжовни и литературни културни ценности, съхранявани в библиотечните и архивните колекции - ръкописи, архивни документи и старопечатни издания; ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ В Т. 6 – да отпаднат думите "*и архивните*" пред "*колекции*" и "*архивни*" пред "*документи*". **Мотив:** Контролът на организацията, опазването, съхранението и използването на документите от Националния архивен фонд, съгласно ЗНАФ, се осъществява от държавните архиви – структурни звена на ДА "Архиви".	Не се приема	Предложението излиза извън предмета на проектозакона и посочените цели в законодателната програма на правителството за периода 01.09.2023 - 31.12.2023 г.
		Чл. 19. (1) Националният институт за недвижимо културно наследство: … 6. води публичен регистър на недвижимите културни ценности, поддържа национален документален архивен фонд и организира информационен център; ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ НА Т. 6: да отпаднат определенията "*национален документален*" пред "*архивен фонд*", като след "*архивен фонд*" се допълни "*който е част от Националния архивен фонд*". **Мотив** – синхронизация със ЗНАФ и по-конкретно с чл. 33, ал. 1, т. 7.	Не се приема	Предложението излиза извън предмета на проектозакона и посочените цели в законодателната програма на правителството за периода 01.09.2023 - 31.12.2023 г.
		Чл. 130. (1) Разрешение за износ, съгласно Регламент 116/2009 или за временно изнасяне на движими културни ценности по чл. 129, ал. 2, се		

		издава от министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице. ПРЕДЛАГА СЕ НОВА АЛИНЕЯ 2 СЪС СЛЕДНОТО СЪДЪРЖАНИЕ: *“(2) Разрешение за износ или за временно изнасяне на документи от Националния архивен фонд от територията на Република България към други държави се издава след разрешение от председателя на Държавна агенция “Архиви”.* *Досегашната ал. 2 става ал. 3;* *Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 4 и 5.* **Мотив** – синхронизация с чл. 8, ал. 3 от ЗНАФ. **Чл. 189.** Създадените документи по чл. 188 формират: 1. национален документален архив към НИНКН - за недвижимите културни ценности; ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ НА Т. 1: да отпаднат определенията “*национален документален*” пред “*архив*”. **Мотив** – синхронизация със ЗНАФ и по-конкретно с чл. 33, ал. 1, т. 7. **Чл. 190.** (1) Архивите по чл. 189 са постоянно попълваща се съвкупност от документи, отразяващи етапите в процеса на изпълнението на дейностите по опазването и представянето им, независимо от времето, начина и мястото на създаването им, както и от вида на носителя им. (2) Създаването, поддържането, съдържанието, съхраняването и използването на архивите по ал. 1 се определят с наредба на министъра на културата. ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ НА АЛ. 2: след “*министъра на културата*” да се допълни*“като по отношение на документите от Националния архивен фонд, се прилагат разпоредбите на Закона за Националния архивен фонд”.* **Мотив** – синхронизация със ЗНАФ. **Чл. 191. (1)** Научният архив към съответния музей включва: 1. документите по издирването, идентифицирането, изследването, съхраняването, консервацията, реставрацията, движението и представянето на движимите културни ценности;	Не се приема Не се приема Не се приема	Предложението излиза извън предмета на проектозакона и посочените цели в законодателната програма на правителството за периода 01.09.2023 - 31.12.2023 г. Предложението излиза извън предмета на проектозакона и посочените цели в законодателната програма на правителството за периода 01.09.2023 - 31.12.2023 г. Предложението излиза извън предмета на проектозакона и посочените цели в законодателната програма на правителството за периода 01.09.2023 - 31.12.2023 г.

		2. отчетните документи за движимите културни ценности, съхранявани от тях постоянно или временно: документи за произход, за постъпване или придобиване от музея, оценителни протоколи, инвентарни книги и други; 3. документите за извършените от тях теренни археологически проучвания; 4. научната и справочна документация: научни паспорти и картотеки. (2) Научният архив се съхранява безсрочно в музея, който го е създал, и не подлежи на предаване на органите за управление на Националния архивен фонд, освен при закриването на музея без правоприемство. <u>ПРЕДЛАГАТ СЕ ДВЕ НОВИ АЛИНЕИ – 3 И 4, СЪС СЛЕДНОТО СЪДЪРЖАНИЕ:</u> *“(3) Музеят осигурява публичен достъп и условия за използване на документите от Научния архив по реда на Закона за Националния архивен фонд и Наредбата за реда за използване на документите от Националния архивен фонд”;* *“(4) Документите от Националния архивен фонд, съхранявани в Научния архив на музея, подлежат на регистрация в Регистъра на Националния архивен фонд”.* **Мотив** – синхронизация със ЗНАФ.	Не се приема	Предложението излиза извън предмета на проектозакона и посочените цели в законодателната програма на правителството за периода 01.09.2023 - 31.12.2023 г.
		Чл. 194. (1) При осъществяване на своята дейност инспекторите могат да си взаимодействат с органите на Министерството на вътрешните работи, Агенция “Митници”, Държавна агенция “Национална сигурност”, прокуратурата, други държавни и общински органи, както и с физически и юридически лица. <u>ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ НА АЛ. 1:</u> след думите “*Държавна агенция “Национална сигурност”* се добавя *“Държавна агенция “Архиви”.* **Мотив** – компетенциите на ДА “Архиви”, регламентирани в ЗНАФ.	Не се приема	Предложението излиза извън предмета на проектозакона, който е залегнал в законодателната програма на правителството.

				Всички предложения на ДАА ще бъдат разгледани при следваща промяна в закона.
2.	27 декември 2023 г. 07:40:51 ч. Павел Деспотов	Предложение: След като стана въпрос за заместник-ръководителите предлагам в закона да се заложи програма за стаж, който да осигури необходимите години изисквани от Закона за културното наследство и хората, които са завършили археология магистри да могат да придобият необходимия стаж.	Не се приема	Не е направено конкретно предложение за текст.
3.	27 декември 2023 г. 10:28:23 ч. AMladenov	**1.** Предложение към чл. 56а В предложените нови текстове към чл. 58 (1) и (2) е заложен максималния срок за завършване на процедурата по деклариране - 6 месеца за изготвянето на предварителна оценка от НИНКН и 1 месец за издаване на заповедта от Министъра на културата. Това противоречи на зададения в чл. 56а (4) срок за превантивна защита - максимално 6 месеца. Предлагам да отпадне текста "но не повече от шест месеца" в чл. 56а. Написан по този начин той дава възможност за недобросъвестно изпълнение на задълженията и забавяне от някоя от страните. Остава неизяснен въпроса какво се случва при надхвърляне на сроковете по чл. 58.	Приема се по принцип	Чл. 56а е премахнат и инкорпориран по нов начин в чл. 57.
		2. Към чл. 50 Относно заложената в чл. 50 точка 6 категория "документално значение" - запазва проблемите на термина "за сведение" - тоест създава тълкование сред широката общественост, че обекта е възможно да се документира и премахне.	Приема се по принцип	Смяната на терминологията цели по- точно отразяване на спецификата на обектите. Понастоящем, тази категория обекти не се ползва със защита от премахване.
		3. Към чл. 62 (1) Предложение за допълване: За обекти с висока предварителна категория (местно, регионално и национално значение) предложението да се разглежда по реда на чл. 64, ал. 3.	Не се приема.	Предложението ненужно създава по-голяма административна тежест. Сегашният режим осигурява необходимата

		Свалянето на висока категория обекти от регистъра на НКЦ не би следвало да се случва без публично представени аргументи.		публичност и прозрачност.
		4. Предложение към чл. 79 (3) Предложение за допълване на текста на алинея 3 За опазването на единични недвижими културни ценности, разположени в териториалния обхват на групова недвижима културна ценност, не се определят охранителни зони, с изключение на попадащи в обхвата на обособени територии с различна научна и културна област. а се прилагат предписанията за опазване на груповата недвижима културна ценност. В многопластови градове като например София и Пловдив имаме археологически ГНКЦ, които обхващат голяма територия и имат предписания свързани единствено и само с археологическо наблюдение и разкопки. Обособяването на въпросните ГНКЦ се случва с междуведомствена комисия, чиято задача не е да дава предписания за съхраняване на архитектурни и други НКЦ в територията. С оглед по-добрата защита на индивидуални обекти при тези условия е необходимо да се даде възможност за определяне на охранителна зона, след достатъчна мотивация.	Не се приема	С установяване на режима на групова недвижима културна ценност се осигурява в достатъчна степен защитата на всички единични НКЦ в съответния териториален обхват.
		5. Към чл. 83 и чл. 84 Предлага се следния нов текст: Към чл. 83 Нова (7) Проект за изменение по време на строителство на съгласуван по реда на чл. 84 проект; Към чл. 84 Нова (15) При необходимост от извършване на промени в процеса на реализиране на съгласувания по реда на чл. 84 проект да се вкодира проект за изменение, който следва да се съгласува във срок от две седмици; Съгласуването или отказа от съгласуване на екзекутивна документация след наложили се изменения на проект, съгласуван по реда на чл. 84 върху обект на НКН не е ефективна мярка за предотвратяване на понякога непоправими и напълно неприемливи намеси. Необходима е олекотена процедура, която да позволи бързо и ефикасно да се вземат решения в процеса на реставрация.	Не се приема.	Изброяването в чл. 83, ал. 1, т.1, буква “б” обхваща и проектите по чл. 154 ЗУТ. Те и понастоящем подлежат на съгласуване по чл. 84 ЗКН.

		6. Към Чл. 165 Предлага се нова алинея към чл. 165: (4) Министъра на културата приема наредба за реда на функциониране на регистъра по (1); В действащата дефиниция за чл. 165 са пропуснати редица недостатъци и недоуточнени моменти, които са предпоставка за сериозни злоупотреби и понижен стандарт на работа в сферата на НКН. В момента не съществува процедура за отписване на лица от публичния регистър, в следствие на установени закононарушения, липса на професионална етика и компетентност. Необходимо е и дефинирането на ясна система от рангове за фирми, занимаващи се с КРР по НКЦ, разделени според правото си да работят над определена категория обекти, така че да се гарантира качество на изпълнението; Необходимо е да се дефинира метод за качване и слизане в ранг, вероятно обвързан с процедурите за контрол на строителството, както и приемателните комисии.	Не се приема	Настоящият законопроект няма за цел промени в правната уредба на регистъра по чл. 165 от ЗКН. Констатираните пропуски и празноти относно неговата правна уредба ще бъдат разгледани и обсъдени от работната група при последващ законопроект.
		7. Предложение за процедура за строителен надзор С оглед повишаване на качеството на изпълнение на КРР е необходимо установяването на механизъм за навременен строителен контрол за обекти, съгласувани по реда на чл. 84; Строителния надзор следва да е задължителен, като трябва да се обърне особено внимание на обектите с категория "национално значение". Лицето, упражняващо строителния надзор следва да е вписано в регистъра по чл. 165. В процеса следва да участват експерти на ГД "ИОКН", като в правомощията им трябва да е разписано, че освен за спазване на съгласуваната проектна документация следва да следят за качеството на изпълнение и качеството на вложените материали.	Не се приема	Строителният надзор по ЗУТ, както и надзорът в проектирането и сега е задължителен за НКЦ. Надзорните дружества разполагат с достатъчен брой специалисти с необходимия капацитет. Законодателят не е извел като принцип на ЗКН специалисти от ГДИОКН да упражняват строителен надзор съвместно с консултантите.
		8. по отношение на чл. 84, (7) и дефиницията на текущ ремонт Предложение за допълнителна точка към § 4 от Допълнителните разпоредби:	Не се приема.	В много случаи е невъзможно понастоящем да не бъдат открити

		Нова д) не се привнасят елементи и материали, различни от автентичните такива; С чл. 84, (7) се предлага дейности по текущ ремонт на сгради със статут на НКЦ да не се съгласуват. При дадената в момента в закона дефиниция за текущ ремонт това създава слабости и е необходимо допълването на дефиницията на "текущ ремонт" според ЗКН.		материали, различни от автентичните такива, поради спирането им от производство. Не считаме, че предлаганата дефиниция за текущ ремонт по ЗКН, съвместно с тази по ЗУТ, ще доведе до неудачни намеси в НКЦ.
		9. Към чл. 84 Предложение: да се дефинира процеса на съгласуване като базиран на експертна оценка; Съгласуването по реда на чл. 84 би следвало да се базира на експертна оценка на внесената проектна документация, характера на територията и обекта. Режима за опазване рядко може да влезе в достатъчно детайл, така че да покрие всички възможни проектни намерения.	Не се приема	Регламентирания процес на съгласуване представлява именно експертна оценка, която се извършва от специалистите на Министерство на културата, НИНКН и СЕСОНКЦ.
4.	**Камара на архитектите в България** вх. № 92-00-663/28.12.2023	Управителният съвет на Камарата на архитектите в България (КАБ) изразява положително становище относно Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за културното наследство, който е публикуван за обществени консултации. Оценяваме основния приоритет за опазване на недвижимото културно наследство. Считаме за правилно подобряването на процесите по превенция и защита на недвижимото културно наследство, в т.ч. превантивен режим на защита на ценни обекти (в рамките на 6 месеца и в този срок да не могат да се провеждат дейности по събарянето на обектите), които се намират в режим на проучване и изучаване. Подкрепяме идеята за създаване на специализирана комисия, която в кратки срокове да предписва дейности по аварийно укрепване и консервиране на обектите в риск. Считаме за правилно кметовете на общини също да могат да издават спешно заповеди за временно обезопасяване. Подкрепяме оптимизирането на административните процедури по съгласуване на инвестиционните проекти и предвижданото в законопроекта еднофазно (едностепенно) съгласуване на инвестиционните проекти за намеси в недвижими културни ценности. От		

		обсъждането в КАБ постъпиха редица предложения на архитекти с голям опит в работата си с недвижимото културно наследство, част от които сме включили в настоящото становище. В заключение УС на КАБ изразява положително становище относно ЗИД на ЗКН, като подкрепя инициативите за подобряване на превенцията, за намаляване на сроковете и за облекчаване на административните процедури, свързани с опазването на недвижимото културно наследство, като прави следните допълнителни предложения :		
		• Срокът за съгласуване на инвестиционните проекти да бъде един месец вместо два месеца. Двумесечни да останат съгласувателните процедури на проекти за недвижими културни ценности с категория „световно значение“, както и на устройствените планове.	Не се приема	Процедурата по съгласуване в повечето случаи изисква задълбочена преценка на голям обем от информация от разнородно естество, което трудно може да се осъществи в рамките на един месец.
		• В Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности да има представител на Съюза на архитектите в България (САБ).	Приема се	Отразено е в чл. 64, ал. 2
		• Да се предложат възможности за децентрализация на съгласувателните процедури и инвестиционните проекти за недвижими културни ценности от "регионално" и „местно значение“ да се съгласуват на регионално ниво.	Приема е по принцип	Ще бъде обсъдено на следващ етап след създаване на необходимия административен капацитет.
		• Да отпадне оценката за въздействие на проектите за недвижими културни ценности, които не попадат в категория „световно значение“. За обекти от световно значение оценката за въздействие следва да бъде част от становището на Министерството на културата по двумесечната	Приема се	Текстът е редактиран.

		съгласувателна процедура за недвижими културни ценности, които са в Списъка на световното културно наследство.		
		• Да отпадне съгласувателната процедура на визите за проучване и проектиране.	Не се приема	Особено нецелесъобразно е отпадането на визите по чл. 140, ал.3 ЗУТ, които представляват индивидуални административни актове и в много случаи заместват устройствени планове или ги изменят.
		• Да отпадне лицензионният режим или да се преосмисли регистъра по чл. 165 от ЗКН и условията за вписване в него, в т.ч. възможността за отпадане на лицензионния режим за проектантите с ППП по ЗКАИИП при инвестиционното проектиране.	Не се приема	Констатираните пропуски и празноти относно правната уредба на регистъра по чл. 165 от ЗКН ще бъдат предмет на разглеждане при поледващ законопроект.
		• Да се предложат допълнителни стимули за собствениците на обекти – недвижимо културно наследство в посока облекчено данъчно облагане и възможности за осигуряване на средства чрез публично финансиране и публично-частно партньорство, включително финансиране на археологически проучвания.	Приема се по принцип	Предложените мерки могат да бъдат реализирани след осигуряване на необходимите бюджетни средства и да залегнат в следваща версия на закона.
		• Не се подкрепя предложението по чл. 17, ал. 2, т. 6 и чл. 17, ал. 1, т. 4 на ЗИД на ЗУТ и §5 от ДР на ЗИД на ЗУТ – общините да приемат наредба за реда за водене и поддържане на регистър на застрашените недвижими културни ценности, намиращи се на територията на общината. Мотив за това е, че целта на закона е да се предотвратят обстоятелствата	Приема се	Предвидено е в ПЗР в двугодишен срок от влизане на закона в сила надграждане на Националния публичен

		застрашаващи НКЦ и трябва да се включват в публичния регистър издадените заповеди на кмета на общината по чл. 73, ал. 1 и ал. 6, (смисълът на тези заповеди е да се възстанови НКЦ), за което не е необходима отделна общинска наредба, която само би усложнила процеса.		регистър на недвижимите културни ценности и актуализиране наредбата по чл. 50, ал. 2 от ЗКН по начин, по който регистърът да включва информация и за застрашените недвижими културни ценности. Кметовете на общини създават необходимата организация за поддържането в актуален вид на информацията в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности.
		• Не се подкрепя предложението за нова дефиницията на понятието „Текущ ремонт“ по смисъла на ЗКН, защото следва да се приеме определението на ЗУТ. Мотив за това е, че в Закона за устройство на територията (ЗУТ) е точно дефинирано понятието, а по силата на § 23, ал. 1 от ЗР на ЗУТ: „Когато разпоредби на други закони противоречат на разпоредбите на този закон по въпроси за устройството на територията, уредени в него, се прилагат разпоредбите на Закона за устройство на територията".	Не се приема	Дефиницията се отнася до текущ ремонт на НКЦ, а не на всеки един обект. Освен това, Законът за нормативните актове допуска едни и съща понятия да имат различно значение в различни нормативни актове.

		• Понятието „преизграждане" в законопроекта е необходимо ясно да се регламентира, защото такъв строеж в ЗУТ не е дефиниран като основен ремонт, реконструкция, ново строителство или др.	Не се приема	Понятието „преизграждане“ има ясно значение и не е необходимо да бъда доизяснявано с легална дефиниция.
		• В чл. 79, ал. 4 от ЗКН текстът да се промени и вместо "Когато единична културна ценност няма определен териториален обхват в акта за деклариране или за предоставяне на статут, за нейни граници се смятат границите на имота, за охранителна зона - територията, обхващаща непосредствено съседните имоти, а при улици до 14 метра - и срещулежащите през улицата имоти, както и уличното пространство между тях.", да стане: „Когато единична културна ценност няма определен териториален обхват в акта за деклариране или за предоставяне на статут, за нейни граници се смятат границите на имота, за охранителна зона – територията, попадаща в ивица с широчина 15 м., измерена от границите на поземленият имот, в който се намира“. Мотивите са, че понякога съседните имоти може да са с много голяма площ и охранителният режим засяга обекти, които не са във визуална близост до НКЦ. Достатъчно е да се ограничи охранителната зона на определено разстояние от границите на поземления имот.	Приема се частично	Предложена е нова редакция на чл. 79, ал. 4.
		• Предлагаме в чл. 80, ал. 3 от ЗКН да се въведе изключение за регулационните планове, както следва: „Устройствените планове по чл. 78 и специфичните правила и нормативи към тях, заданията за тяхното изготвяне и скиците с предложенията по чл. 135, ал. 2 от Закона за устройство на територията преди одобряването им се съгласуват по реда на чл. 84, с изключение на плановете за регулация с които не се сменя предназначението на УПИ". Мотивите за това са, че режимът е много сложен за изменение на вътрешно регулационни линии, улична регулация и други процедури, които не засягат застрояването в имота и целостта на НКЦ.	Не се приема	Сега съществуващия режим е доказал своята целесъобразност и понастоящем не е констатирана необходимост от промяната му.
		• Съгласуването на заданието и скиците по чл. 135, ал. 2 от ЗУТ може да се избегне, което ще облекчи значително инвестиционния процес.	Не се приема	Практиката по прилагане на ЗКН показва, че липсата на съгласуване на заданието и скиците по чл. 135, ал. 2 от ЗУТ може да предизвика

				създаване на устройствени планове, които противоречат на изискванията на ЗКН и това е във вреда на всички – на обществото и на възложителите
5.	Арх. Дарина Димитрова Вх. 94-00-2789/28.12.2023	Във връзка с публикувания за обществено обсъждане Проект на ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, представям на Вашето внимание предложения за неговото изменение и допълнение, както следва: - „§10. В чл.49, т. 2 се създава нова буква „в“ със следния текст: „в) демографски промени.“ ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: вместо да „се създава нова буква „в“, да се коригира на „се създава нова буква „г“. МОТИВИ: Буква „в“ вече съществува. - „§ 12. Създава се член 56а със следния текст: „Чл. 56а (1) Всяко физическо или юридическо лице може да направи мотивирано предложение до министъра на културата за идентифициране и деклариране на обекти като недвижими културни ценности. Предложението се подава чрез НИНКН, както и чрез звената по чл. 18, ал. 3. (2) Процедурата по идентифициране започва със заповед на министъра на културата или оправомощено от него лице, по мотивирано предложение на директора на НИНКН. (3) Заповедта по ал. 2 подлежи на обжалване от собственика на имота или от носителите на ограничени вещни права, по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на заповедта. (4) Със заповедта по ал. 2 за обекта на идентифициране се установява режим на превантивна защита, който действа от датата на връчване на заповедта до приключване на процедурата по предварителна оценка, но за не повече от шест месеца.“. ПРЕДЛАГА СЕ : Създаването на чл. 56а и отношението му с чл. 57 и чл. 58 да се преразгледат и прецизират.	Приема се Приема се по принцип	Предложените промени в чл. 49, т. 2 са премахнати. Текстът на чл. 56а е частично инкорпориран в чл. 57.

		МОТИВИ: Текстът на чл. 56а почти се припокрива със стария текст на чл. 58, ал. 4 от ЗКН, като преди думата „деклариране“ се добавя „идентифициране и…“, но това води до смесване на “Раздел I Идентифициране” с Раздел II „Деклариране“ и частично прехвърляне на дейностите по деклариране в “Раздел I Идентифициране”, което е неоснователно и противоречиво. Така също в чл. 56а, ал. 1 след „Предложението се подава…“, следва да се допълни „до министъра на културата…“. „§13. В член 58 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал. 1 изречение второ, накрая се поставя запетая и се добавят думите „като срокът за неговото изготвяне е до шест месеца от подаване на заявлението по чл. 56а, ал. 1.“ 2. Алинея 2 се изменя така: (2) Заповедта по ал. 1 се издава в срок до един месец от предоставяне на предложението от директора на НИНКН. Със заповедта се определят предварителната класификация и категория на обекта на недвижимото културно наследство, временния режим за неговото опазване, както и срока за извършване на заключителна оценка, който не може да бъде повече от шест месеца. 3. Алинея 4 се изменя така: (4) Заповедите по ал. 1 и ал. 3 се публикуват на интернет страницата на Министерството на културата.“ ПРЕДЛАГА СЕ : Промените в чл. 58 и връзката им с чл. 56а и чл. 57 да се преразгледат и прецизират. В ал. 1 текстът „от подаване на заявлението по чл. 56а, ал. 1“ да се замени с „от внасяне на предложението по чл. 56а, ал. 1“. В ал. 2 след „Заповедта по ал. 1 се издава в срок до един месец от предоставяне на предложението от директора на НИНКН“ да се добави изречението: „Предложението от директора на НИНКН се изготвя и изпраща до Министерство на културата в срок до четири месеца от внасяне на предложението по чл. 56а, ал. 1“. МОТИВИ: В ал. 1 са добавени думите „като срокът за неговото изготвяне е до шест месеца от подаване на заявлението по чл. 56а, ал. 1.“, което е некоректно, тъй като чл. 56а, ал. 1 се отнася до „мотивирано предложение“, а не до „заявление“. След като е фиксиран срок от шест месеца за цялостно приключване на процедурата със заповед на министъра на културата и срок	Приема се по принцип	Чл. 56а е премахнат, но е частично възпроизведен в чл. 57, като и чл. 58 е редактиран.

		от един месец за изготвянето на заповедта, то следва и на директора на НИНКН да бъде определен срок за внасяне на предложението на НИНКН в Министерство на културата. В случая предлагам срок от четири месеца, който може да бъде и друг.. В противен случай ще продължи дългогодишната практика за директора на НИНКН да няма срокове за изпълнение и тези процедури да се проточват с години. Също в ЗИД на ЗКН е необходимо да се предвидят санкции при неизпълнение на сроковете и за НИНКН, и за Министерство на културата. В противен случай сроковете за изпълнение остават условни. - „§ 15. В чл. 64 се правят следните изменения: 1. Алинея 2 се изменя така: „(2) В състава на съвета по чл. 14, ал. 2, т. 1 се включват директорът на НИНКН, директорът на Центъра за подводна археология, директорът на Инспектората и по един представител на специализираните институти при БАН, на Камарата на архитектите, както и експерти по реставрация и консервация, вписани в регистъра по чл. 165, и други специалисти, определени от министъра на културата. 2. В ал. 3 думите „чл. 58, ал. 1 и 3 и чл. 62, ал. 1“ се заличават.“ ПРЕДЛАГА СЕ ДОПЪЛНЕНИЕ: след „В състава на съвета по чл. 14, ал. 2, т. 1 се включват…“ да се добави „директорът на специализираната дирекция по недвижимо културно наследство на Министерство на културата“. МОТИВИ: Задължително е директорът на специализираната дирекция по недвижимо културно наследство на Министерство на културата да участва в състава на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности /СЕСОНКЦ/, тъй като експертите ѝ са основните ангажирани с изпълнението на процедурите по предложенията, които се обсъждат и разглеждат от СЕСОНКЦ. - “§17. Член 72 се изменя така: "Чл.72. (1) При наличие на обстоятелства, застрашаващи недвижима културна ценност от увреждане или разрушаване, собственикът, концесионерът или ползвателят на имота е длъжен да уведоми кмета на общината, НИНКН, а за археологически недвижими културни ценности и директора на регионалния музей, както и да предприеме действия по обезопасяването ѝ.	Не се приема	Съгласно действащата разпоредба министърът на културата включва в съвета и други специалисти, определени от него, в т. ч. от специализираните дирекции в Министерство на културата.

		(2) Всяко физическо или юридическо лице, при констатиране на обстоятелства, застрашаващи недвижима културна ценност от увреждане или разрушаване, има право да подаде уведомление до кмета на общината, НИНКН, а за археологически недвижими културни ценности - и директора на регионалния музей. (3) Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице, в 14- дневен срок от постъпване на уведомление по ал.1 или ал. 2, въз основа на оглед на място и проверка по документи, издава заповед, с която задължава собствениците, концесионерите или ползвателите да извършат за тяхна сметка, в определен срок, обезопасяване на недвижимата културна ценност. За издадената заповед се уведомяват и органите на Министерството на културата. (4) При неизпълнение на заповедта по ал. 3 в определения срок, общината извършва необходимото обезопасяване на имота за сметка на лицето по чл. 71, ал. 1. (5) За направените от общината разноски по ал. 4 общината може да поиска от съда да постанови незабавно изпълнение и да издаде изпълнителен лист по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.” ПРЕДЛАГА СЕ : чл. 72 от ЗКН да не се изменя! МОТИВИ: Целта на направеното предложение за изменение на чл. 72 е Главна дирекция „Инспекторат по опазване на културното наследство“ /ГД ИОКН/ на Министерство на културата е да се „отърве“ от съществена част от задълженията си по ЗКН и да прехвърли изцяло всички отговорности на кметовете на общини, което би имало изключително негативни последици за съхраняване и опазване на недвижимото културно наследство /НКН/, тъй като: - Ще бъдат нарушени изискванията на чл. 85 от ЗКН, а именно: „Контролът по прилагането и изпълнението на мерките на териториалноустройствената защита на недвижимите културни ценности се осъществява от Инспектората към Министерството на културата съвместно с компетентните държавни и общински органи., както и изискванията на чл. 192 от ЗКН; - Не е в задълженията и компетенциите на НИНКН и на кметовете на общини да изпълняват контролни функции; - Кметовете на общини нямат законово задължение, нито финансови възможности или предвидени бройки за експерти, за да назначават служители с компетенции в областта на НКН;	Не се приема	Целта на предложението е да се създаде прагматичен и действително работещ режим, съобразен с експертния и финансов потенциал на всички органи и институции, както и да се избегне констатираното прехвърляне на отговорност в сега

		- Това предложение би довело до хаос и невъзможност за спазване на ЗКН, както и липса дори на информация в Министерство на културата какво се случва в тези комисии, в които се предвижда премахването на представителя на Министерство на културата, който следва да е компетентен в областите на НКН и водещ експерт/инспектор! Тук възниква и въпроса, защо в края на 2020 година с постановление на Министерски съвет значително бяха увеличени бройките служители на ГД ИОКН, след като сега Министерство на културата предлага тази дирекция да бъде „облекчена“ откъм процедури и да абдикира от съществена част от задълженията си по ЗКН?!? - „§18. Член 73 се изменя така: "Чл.73 (1) При установяване на риск от настъпване на трайни и непоправими вреди, на настъпили такива или на риск от погиване на недвижима културна ценност, кметът на общината, назначава комисия със заповед, която включва представители на съответната община, на НИНКН, както и на регионалната дирекция за национален строителен контрол. Заповедта се изпраща и в Министерството на културата. (2) За археологически, художествени, етнографски и исторически недвижими културни ценности в комисията може да се включи и представител на съответния по тематичен обхват музей, а за действащи обекти с религиозно предназначение и представител на съответното регистрирано вероизповедание. (3) Комисията извършва оглед на място и проверка по документи и установява с констативен протокол състоянието на недвижимата културна ценност, както и вида и обема на необходимите аварийно-укрепителни, консервационно-реставрационни и ремонтни работи. (4) Към протокола се прилагат подробно описание на недвижимата културна ценност според данните за нейната идентификация, данни за собственика, концесионера и/или ползвателя й, данните от Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности, за статута на обекта като недвижима културна ценност по смисъла на чл. 59, ал.4, архивни данни, както и описание на настъпилите вреди върху недвижимата културна ценност и/или обстоятелствата, които я застрашават от по-нататъшно увреждане и погиване. (5) Към протокола се прилага подробна фото-документация на обекта, заверени копия от наличната в общината документация за обекта - дадените предписания със заповедта по чл. 72, ал. 3, съгласувана и одобрена проектна		осъществяваните процедури.

		документация, издадени разрешения за строеж, констативни актове от извършени проверки на Дирекцията за национален строителен контрол и др. Когато комисията установи, че недвижимата културна ценност или части от нея не съществуват, се прилагат и копия от актовете, с които е допуснато съответното премахване. (6) Въз основа на протокола по ал.3, кметът на общината, в 14- дневен срок, със своя заповед, задължава собствениците, концесионерите или ползвателите за тяхна сметка да извършат в определен срок необходимите укрепителни, консервационни, реставрационни и ремонтни дейности по проектна документация, съгласувана по реда на чл. 84. Заповедта се съобщава на заинтересованите лица и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като обжалването не спира изпълнението й. (7) При неизпълнение на заповедта по ал. 6 в определения срок, общината извършва предписаните дейности за сметка на лицето по чл. 71, ал. 1. (8) Въз основа на експертна оценка от независим оценител и количествено- стойностната сметка, съдържаща се в проектната документация по ал. 6, върху имота се вписва законна ипотека в полза на общината за обезпечение на вземането й за всички направени разноски. (9) За направените от общината разноски общината може да поиска от съда да постанови незабавно изпълнение и да издаде изпълнителен лист по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс. (10) Когато комисията по ал.1 предложи извършване на демонтиране и последващо преизграждане по автентични данни на недвижимата културна ценност или части от нея, кметът на общината, изпраща преписката в Министерството на културата за провеждане на производство по чл. 74; (11) Производството по този член може да се проведе независимо от наличието на производство по чл. 72.“ ПРЕДЛАГА СЕ : чл. 73 от ЗКН да не се изменя в този вид! В ал. 10 след текста „… недвижимата културна ценност или…“, да се допълни „на“. МОТИВИ: Същите като за чл. 72 от ЗКН, тъй като те са свързани. В допълнение: Не може в комисия, която включва всички видове обекти – НКЦ, и в която присъстват всички възможни институции, Министерство на културата да няма представител! Ал. 3 на чл. 73 е незаконосъобразна и в противоречие със ЗКН – не може неспециалисти в областта на НКН да установяват проблемите на обекта и „вида и обема на необходимите аварийноукрепителни, консервационно-реставрационни и ремонтни	Не се приема	След обстойно обсъждане и анализ на практиката до сега, бе преценено, че процедурата по чл. 73 най-ефективно и успешно може да бъде проведена под ръководството местната власт, без да съществуват рискове

		работи“! Съгласно ЗУТ основни ремонти и СМР се изпълняват след конструктивно обследване и технически паспорт, а съгласно чл. 164 от ЗКН: Дейностите по консервация и реставрация, както и по адаптацията на недвижими културни ценности се осъществяват от лица или под непосредственото ръководство на лица, вписани в регистъра по чл. 165.“ И към момента има констативни протоколи от комисии по чл.72-73 от ЗКН, които са с безумни и некомпетентни изисквания и указания, които след това получават отрицателни становища по чл. 84 от ЗКН! В ал. 5 на чл. 73 е описана изискуемата „наличната в общината документация за обекта“, а защо не се изисква тази от НДА на НИНКН или от ГД ИОКН на МК??? Ал. 7 на чл. 73 от ЗКН е също необмислена – как „при неизпълнение на заповедта по ал. 6 в определения срок, общината извършва предписаните дейности“. Общините се товарят с дейности, които те нямат ресурсите и необходимия експертен състав да изпълняват, поради което законът в този вид би бил неработещ! Промените и последиците от тях са твърде необмислени! - „§19. Член 74 се изменя така: „Чл. 74. (1) В случаите по чл. 73, ал. 10 министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице, издава заповед за назначаване на комисия, която извършва подробно обследване на недвижимата културна ценност. В комисията задължително се включват архитект и инженер-конструктор от страна на НИНКН. (2) По предложение на комисията, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице, издава заповед за демонтиране на недвижимата културна ценност. При наличие в предложението на особено мнение на някой член, министърът на културата или оправомощеното от него длъжностно лице, може да назначи изготвяне на експертиза от трима експерти, вписани в регистъра по чл. 165. (3) Недвижимата културна ценност се преизгражда въз основа на представена от собственика документация, изготвена в съответствие с указаното в заповедта по ал.2, както и инвестиционен проект, съгласуван по реда на чл. 84. (4) В случай, че комисията по ал.1 се установи, че недвижимата културна ценност може за бъде поправена и заздравена, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице, издава заповед за отказ от демонтиране, с която изпраща преписката на кмета на съответната община с указания за провеждане на нова процедура по чл.73.“		при осъществяване на предлаганата децентрализация.

		(3) Заповедите по ал. 2 и ал. 4 се съобщават на заинтересованите лица и могат да се обжалват пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедите не спира изпълнението им.“ ПРЕДЛАГА СЕ : чл. 74 от ЗКН да се преосмисли. В ал. 1 терминът „подробно обследване“ да се замени със съответстващ в ЗКН и да се премахнат думите „страна на“ след „инженер конструктор“. В ал. 2 думите „някой член“ да се заменят с „някой от членовете ѝ или по решение на министъра на културата“. В ал. 3 след думата „преизгражда“ да се добави „по автентични данни“ в съответствие с чл. 76, ал. 1 от ЗКН, след „указаното в заповедта по ал. 2“ да се добави „проучване и документиране, подробно архитектурно заснемане, геодезическо заснемане, актуална фотодокументация“. Корекция в ал. 4, при която след думите „комисията по ал. 1“ да се премахне думата „се“ и да се добави „ или тройната експертиза по ал.2“, а думите „може за бъде поправена и заздравена“ да се заменят с „може да бъде поправена и укрепена“; фразата в края на ал. 4: „ с която изпраща преписката на кмета на съответната община с указания за провеждане на нова процедура по чл.73“ да бъде премахната и на нейно място да се впише ново изречение; „За възстановяване по автентични данни на НКЦ да бъдат внесени за съгласуване по реда на чл. 84 проучване и документиране, подробно архитектурно заснемане, геодезическо заснемане, актуална фотодокументация и инвестиционен проект.“ След ал. 4 е вписана отново ал. 3, което следва да се коригира и замени с ал. 5. В ал. 5 думите „да се обжалват“ да се заменят с „да бъдат обжалвани“. МОТИВИ: В чл. 74, ал. 1 терминът „подробно обследване“ не отговаря на терминологията на ЗКН и следва да се уточни дали е „обследване“ по реда на ЗУТ, проучване и документиране по реда на НАРЕДБА № 4 ОТ 12 ЮНИ 2015 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО КОНСЕРВАЦИЯ И РЕСТАВРАЦИЯ НА ДВИЖИМИ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ или друго. Не е ясно как ще бъдат определяни трима експерти, вписани в регистъра по чл. 165 от ЗКН и как ще им бъде възлагано изпълнението. При проекти свързани с консервация, реставрация, ремонти и др. на съществуващи сгради или части от тях, задължително се изискват подробно архитектурно заснемане, геодезическо заснемане, актуална фотодокументация. Идеята в ал. 4 за връщане на преписката на кмета е напълно опорочена! Министърът на културата ще влиза в ролята да принуждава експертната комисия да взема друго решение от предходното си?!?... Ами ако комисията потвърди първото си решение,	Приема се частично	В ал. 1 думите „подробно обследване“ се заменя с „обследване“ в съответствие със ЗУТ. Изпращането на преписката в общината е част от процедурата по издаване на заповед за отказ от демонтиране. Това е и обичайна практика в процесуалното право – връщане на преписката с указания за провеждане на нова процедура по чл. 73.

		как ще се излезе от този омагьосан кръг?!?...Абсурдно и недопустимо. Решенията се вземат винаги от министъра, независимо дали преценява да се съобрази или не със становището на комисия или експертен съвет. Безумно е преписката да се изпраща обратно на кмета с указания за нова процедура. - „§23. Член 78 се изменя така: „Чл. 78. Териториалноустройствената защита на недвижимото културно наследство обхваща: 1. определяне на режими за опазване; 2. създаване и прилагане на устройствени планове на защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство и специфични правила и нормативи към тях; 3. създаване и прилагане на планове за опазване и управление на недвижими културни ценности; 4. извършване на оценка на въздействието върху недвижими културни ценности с категория „световно значение“. 5. установяване на режим на съгласуване на устройствени планове, визи за проектиране, инвестиционни проекти и друга документация, засягащи защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство и предвиждащи намеса в недвижими културни ценности, както и контрол по тяхното прилагане и изпълнение; 6. финансиране и извършване на дейностите по териториалноустройствената защита на недвижимото културно наследство, по ред и условия, определени с наредба на министъра на културата; 7. осъществяване на мониторинг на състоянието на недвижимите културни ценности и защитените територии на недвижимото културно наследство.“ ПРЕДЛАГА СЕ : т. 5 на чл. 78 да отпадне МОТИВИ: Не става ясно какво се има предвид и каква е целта на предложението. След като за НКЦ следва да има режими за опазване, „режим на съгласуване“ не значи нищо, формулирано по този начин.	Не се приема	Текстът е ясен и отразява принципното положение, че една от най- ефективните форми на териториалноустройствена защита е съгласувателния режим на устройствени планове и проекти, които могат понякога непоправимо да повлияят на дадена НКЦ.

		- “§24. В чл. 79 се правят следните изменения и допълнения: 2. Създава се ал. 10, със следния текст: "(10) За недвижими културни ценности с категория „световно значение“ намеси се допускат само въз основа на доклад за оценка на въздействието върху недвижими културни ценности от световно значение.” ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: в ал. 10 думите „доклад за“ пред думите „оценка на въздействието върху недвижими културни ценности“ да бъдат заменени със „задание и“, а след тях да се добави „(ОВНКЦ)“, в съответствие с новия чл. 82а, ал.1. МОТИВИ: Съгласуваност между терминологията и изискванията в ЗИД на ЗКН и е редно заданието да бъде изработено преди ОВНКЦ и да бъде спомената още тук, а не чак в чл. 82в. - „§26. В раздел V се създават членове 82а, 82б и 82в, както следва:….. Чл. 82а. (1) Оценка на въздействието върху недвижими културни ценности с категория „световно значение“ (ОВНКЦ), се изготвя за проекти за устройствени планове по чл.80, за инвестиционни проекти и искания за намеси по чл.83 с цел предотвратяване, редуциране, компенсиране (мерки за смекчаване) или отстраняване на значителни преки и косвени неблагоприятни въздействия (включително визуални или шумови) върху изключителната световна стойност на ценността и нейните компоненти, определени с приетата от Комитета за световно наследство декларация, включително върху автентичността и целостта на ценността. (2) ОВНКЦ е комплексна оценка, включваща обвързаността на недвижимото културно наследство с движимото, нематериалното, природното наследство и културния туризъм и се изготвя в съответствие с режимите за опазване и плана за опазване и управление на недвижимата културна ценност от световно значение, когато такива са влезли в сила. ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: в ал. 1 да отпадне „(ОВНКЦ)“, тъй като е добавено в предходния чл. 79, ал.10. МОТИВИ: Съгласуваност между терминологията и изискванията в ЗИД на ЗКН. - „Чл. 82б. (1) Изготвянето на ОВНКЦ е задължителна за недвижими културни ценности с категория "световно значение".	Не се приема	Не е налице необходимост от корекция.

(2) Необходимостта от изготвяне на ОВНКЦ, за недвижими културни ценности с категория "национално значение", се преценява от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър за всеки конкретен случай. Преценката се извършва въз основа на информацията по ал.3, становището на НИНКН, съответно на Националния център за подводна археология и по критериите, определени с наредбата по чл. 82в, ал.6.

(3) За извършване на преценката по ал.2 възложителят на проекта за устройствен план или инвестиционен проект за строеж, чиито предвиждания засягат териториалния обхват на недвижимата културна ценност с категория „световно значение“, внася по реда на чл. 84, ал. 8 заявление с приложено разрешение за допускане изработването на плана, съответно виза за проектиране, съгласувани по реда на ЗКН, както и информация за: обхвата и съдържанието на предложението, потенциални значими въздействия върху недвижимата културна ценност, нейните компоненти и мерки за тяхното предотвратяване, отстраняване или смекчаване, както и наличните недвижими културни ценности в обхвата на предложението и актуалното им състояние.

(4) Когато от преценката по ал. 2 се установи необходимост от извършване на
ОВНКЦ, министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за това, в която се посочват и необходимите последващи действия. Заповедта се изпраща на заявителя в 7-дневен срок от издаването ѝ.

(5) Алинея 2 не се прилага и съответно не се изготвя ОВНКЦ в следните случаи:

1. при изменение на работен устройствен план в обхват до три имота, когато не се променят начинът и характерът на застрояване и планът съответства на влезли в сила режими за опазване;
2. за инвестиционни проекти:

а. когато проектът съответства на влезли в сила предписания за опазване;

б. когато проектът съответства на съгласуван по реда на чл.84 работен устройствен план или обемно-устройствено проучване;

в. за консервация, реставрация, адаптация, експониране, преизграждане по автентични данни, цветови фасадни решения, художествено осветление, паркоустройство и благоустройство;

		г. за укрепителни работи, основни и текущи ремонти и преустройства на НКЦ без промяна на обемно-пространствените параметри и архитектурните характеристики на съответния обект; д. за основни и текущи ремонти и преустройства на съществуващи обекти без статут на недвижими културни ценности, при които не се предвижда промяна на предназначението, както и промяна на обемно-пространствените параметри; 3. схеми и проекти за преместваеми обекти, включително за настилки, огради, чешми, улично осветление и други елементи на градското обзавеждане, рекламни, информационни и монументално-декоративни елементи, както и електрически и газификационни табла, външни климатични съоръжения, антени на мобилни оператори и други подобни. (6) Министърът на културата може да поиска изготвяне на ОВНКЦ извън териториалния обхват на световната културна ценност при наличие на потенциална заплаха от значителни неблагоприятни визуални или физически въздействия върху нейни компоненти, предвидени в инвестиционни проекти. В тези случаи министърът на културата или оправомощения от него заместник- министър, издава мотивирана заповед за изготвяне на ОВНКЦ на проекта с посочен териториален обхват.“ ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: В ал. 2 „становището на НИНКН“ да се замени със „становище на НИНКН“, а накрая „наредбата по чл. 82в, ал. 6“ да се замени с „наредбата по чл. 82в, ал. 7“. В ал. 3 „разрешение за допускане изработването на плана“ да се замени със „ заповед за допускане изработването на плана“. Също така за устройствените планове преценката по ал. 2 следва да се извършва още на фаза: заданията за тяхното изготвяне и скиците с предложенията по чл. 135, ал. 2 от Закона за устройство на територията /ЗУТ/, преди съгласуването им по реда на чл. 84. В ал. 5, т. 1 след думите „влезли в сила режими за опазване“ да се добави и „подробни устройствени планове - планове за регулация и застрояване“. В ал.5, т. 2, буква „в“ да отпадне думата „адаптация,“. В ал.5, т. 2, буква „г“ да отпаднат думите „и преустройства“. В ал.5, т. 2, буква „д“ след думите „без статут на“, да се добави „единични“ пред „недвижими културни ценности“, ако това се има предвид. В ал. 6 думата „поиска“ да се замени с „изиска“, краят на изречение първо: „ , предвидени в инвестиционни проекти“ да отпадне. Краят на изречение второ от ал. 6: „с посочен териториален обхват“ да се редактира така: „с посочени мотиви и териториален обхват“. МОТИВИ: Грешно посочване на новосъздадена алинея. Терминология в съответствие със ЗУТ. Веднъж съгласувани по ред на чл. 84 от ЗКН,	Приема се по принцип	Предложена е нова редакция на чл. 82а и чл. 82б.

		заданията за изработване на устройствени планове и скиците с предложенията по чл. 135, ал. 2 от ЗУТ, впоследствие няма основание за издаване на отказ за съгласуване на проекта за ПУП. Преценката от необходимостта за изготвяне на ОВНКЦ следва да се извърши преди съгласуването на заданията и скиците с предложения към тях. Съгласно ЗУТ, РУП и изменения на РУП се изработват след влезли в сила ПУП-ПРЗ. Синхронизация с терминологията в ЗКН – предписанията са част от режимите за опазване. Тъй като адаптацията е свързана със съвременно използване и функции на сградите, изработването на ОВНКЦ е съществено, за да има мотиви и да не се окаже в риск съхранението и опазването на НКЦ. Същото се отнася и при извършване на „преустройства“, които биха могли да бъдат твърде рискови. Не е задължително да има инвестиционни проекти, за да бъдат реализирани незаконни действия или строителство по НКЦ, така че тази възможност не трябва да се изключва. - „Чл. 82в. (1) ОВНКЦ и заданието за изготвянето на оценката се възлагат и финансират от възложителя на съответния проект за устройствен план или инвестиционен проект. (2) ОВНКЦ се изготвя от интердисциплинарен екип от експерти под ръководството на лице, вписано в публичния регистър по чл. 165 за съответната област, който представя Доклад за оценка на въздействието върху недвижими културни ценности от световно значение. Докладът включва заключения относно: потенциалните значими благоприятни и неблагоприятни въздействия и последици от прилагане на предложението за намеса с устройствения план или инвестиционния проект върху изключителната световна стойност на недвижима културна ценност с категория „световно значение“ и нейните компоненти, включително върху автентичността и целостта на обекта, рисковете и обратимостта на неблагоприятните въздействия, както и мерки за тяхното предотвратяване или смекчаване. (3) Обхватът, структурата и съдържанието на заданието по ал.1 и на доклада за ОВНКЦ по ал.2 се определят с наредбата по ал.6. (4) Докладът по ал.2 подлежи на обществено обсъждане по ред определен с наредбата по ал.7. (5) Докладът по ал.2 за приемане или отказ за приемане се издава въз основа на проверка на съответствието на предложението за устройствен план или инвестиционен проект с режимите за опазване и определените с наредбата по ал. 7 критерии.		

		(6) Одобряването на доклада по ал.2 или отказът за одобряване на доклад се извършва със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник- министър, след становище на Специализирания експертен съвет по чл. 14, ал. 2, т.1. Заповедта се обнародва в "Държавен вестник" и може да бъде обжалвана пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс. (7) Условията и редът за изготвяне и приемане на ОВНКЦ се определят с наредба на министъра на културата. (8) Когато по реда на Закона за опазване на околната среда се изготвя оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) за инвестиционни предложения или екологична оценка за устройствени планове, при които се засяга териториалният обхват на недвижима културна ценност от световно значение, докладът за ОВНКЦ се изготвя по реда на този закон, преди изготвяне на ОВОС или на екологичната оценка. Докладът за ОВНКЦ и решението за неговото приемане или за отказа за приемане се изпращат на заявителя и на министъра на околната среда и водите, съответно на директора на РИОСВ, и се вземат предвид при изготвяне на доклада за ОВОС или за екологична оценка." ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: В ал. 1 в началото „ОВНКЦ и заданието за изготвянето на оценката се възлагат…“ да се замени със „ Заданието и ОВНКЦ се възлагат….“. В ал. 2, изречение първо да отпадне текста : „„ който представя Доклад за оценка на въздействието върху недвижими културни ценности от световно значение.“ В началото на ал.2, изречение второ да отпадне „Докладът“ и да се замени с :“ОВНКЦ“. В ал. 3 да отпадне „доклада за“. В ал. 4 и ал. 5 да отпадне „Докладът“ и да се замени с:“ОВНКЦ“. Ал. 6 да стане ал. 5, като думата „доклада“ се замени с:“ОВНКЦ“. Ал. 5 да стане ал. 6, като началото ѝ: „Докладът по ал.2 за приемане или отказ за приемане се издава въз основа на….“ се замени със : Заповедта по ал. 5 се издава въз основа на….“. Ал. 7 да бъде редактирана така: „ Условията и реда за изготвяне, приемане или отказ за приемане на заданието и ОВНКЦ се определят с наредба на министъра на културата.“ В ал. 8, изречение първо да отпадне текста „докладът за“, а началото на изречение второ да бъде редактирано така: „ОВНКЦ и заповедта за нейното приемане или ….“. МОТИВИ: Изработването на заданието предхожда изработването на ОВНКЦ. Навсякъде преди това се говори за ОВНКЦ, после се появява и доклад за ОВНКЦ, което е едно и също нещо и не следва да се дублират.		

		Съгласно предложеното в чл. 82б, изработването на ОВНКЦ може да бъде преценено и изискано и за обекти от „национално значение“. Текстовете са объркани и несинхронизирани помежду си. §28. Създава се член 83б със следния текст: „Чл.83б (1) Министърът на културата или оправомощения от него заместник- министър, отказват извършване на съгласуване по реда на този закон: 1. на проекти за нови общи устройствени планове или за изменения на общи устройствени планове, когато действащите за съответната територия общи устройствени планове не отговарят на изискванията на чл.106, т.1 и чл. 107, т.1 от Закона за устройство на територията; 2. на проекти за нови подробни устройствени планове или за изменения на такива планове, когато действащите за съответната територия общи устройствени планове не отговарят на изискванията на чл.106, т.1 и чл. 107, т.1 от Закона за устройство на територията; 3. на проекти за нови подробни устройствени планове или за изменения на такива планове, включително работни устройствени планове, когато действащите за съответната територия подробни устройствени планове не отговарят на изискването на чл.112, ал.2,т.8 от Закона за устройство на територията; 4. на визи за проектиране и на инвестиционни проекти за недвижими културни ценности, когато действащите подробни устройствени планове за съответната територия не отговарят на изискването, посочено в точка 3. (2) Съгласуване в случаите по ал. 1 се извършва след привеждане на съответния устройствен план в съответствие с изискванията на закона.“ ПРЕДЛАГА СЕ: Чл. 83б да отпадне! МОТИВИ: Първо формулировката в ал. 1 „извършване на съгласуване по реда на този закон“ предполага всички възможни съгласувателни процедури по ЗКН, а се предполага, че се отнася за съгласуването по чл. 84 от ЗКН. След това са изредени проекти, които не се съгласуват, но мотивите за това са абсолютно неясни, тъй като препратките са към чл. 106, чл. 107 и чл. 112 от ЗУТ, които се отнасят до това най-общо какво се определя с изработването на ОУП и ПУП и какви квартали и имоти се урегулират, което не са конкретни мотиви за отказ и е пълен нонсенс. Ако се има предвид едно сериозно основание за отказ, невключено в ЗКН и честа практика за съжаление, то би могъл да се създаде нов чл. 84а с подобно съдържание: „Чл.84а Министърът на културата или оправомощения от	Приема се.	Чл. 83б е премахнат.

него заместник-министър, отказват съгласуване по реда на чл. 84 на ОУП, ПУП, РУП и инвестиционни проекти, изработени, съгласувани и одобрени по реда на ЗУТ, без предварително съгласуване по реда на чл. 84, във връзка с чл. 80 и чл. 83. В тези случаи е налице хипотезата на чл. 134, ал. 2, т. 5 от ЗУТ, че „планът е одобрен при съществени закононарушения“ и следва да бъде изменен“.

- Създава се член 84а със следния текст:

„Чл.84а Министърът на културата или оправомощения от него заместник-министър, отказват съгласуване по реда на чл. 84 на ОУП, ПУП, РУП и инвестиционни проекти, изработени, съгласувани и одобрени по реда на ЗУТ, без предварително съгласуване по реда на чл. 84, във връзка с чл. 80 и чл. 83. В тези случаи е налице хипотезата на чл. 134, ал. 2, т. 5 от ЗУТ, че „планът е одобрен при съществени закононарушения“ и следва да бъде изменен“.

МОТИВИ: Практиката свързана със съгласувателната процедура по чл. 84 от ЗКН показва, че това закононарушение е често срещано, и мотивите за отказ не са включени в чл. 84 ал. 8 и ал. 9 от ЗКН, което според съдебната практика води до отмяна на мотивирани откази на министъра на културата.

- „§29. Член 84 се изменя така:

„Чл. 84 (1) Съгласуването по този раздел се извършва с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали в срок до два месеца от датата на внасянето им в Министерството на културата.

(2) Срокът по ал. 1, започва да тече от датата на постъпване на съответната документация в деловодството на Министерството на културата.

(3) Съгласуването на устройствени планове за единични и групови недвижими културни ценности в техните граници и охранителни зони, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

(4) Съгласуването на визи за проектиране и на инвестиционни проекти за недвижими културни ценности в техните граници и охранителни зони, както и визи за проектиране съгласно чл. 140, ал.3 от ЗУТ, за недвижими културни ценности, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник- министър. Всички проекти и искания за намеси в териториалния обхват на недвижима културна ценност с категория „световно значение“, се съгласуват от министъра на културата или оправомощен от него заместник

министър, след разглеждане от Специализирания експертен съвет по чл. 14, ал. 2, т. 1.

(5) Съгласуване на схеми и проекти за преместваеми обекти, включително за настилки, огради, чешми, улично осветление и други елементи на градското обзавеждане, рекламни, информационни и монументално-декоративни елементи, както и електрически и газификационни табла, външни климатични съоръжения, антени на мобилни оператори, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник- министър;

(6) Съгласуване на искания и документация за извършване на намеси, чиято необходимост е възникнала в следствие на бедствени и аварийни ситуации или установени по реда на чл. 72 и 73, както и за текущи ремонти,авариен ремонт или аварийна намеса или тъкива, установени по реда на чл. 72 и 73, както и за текущи ремонти, при които не се променят архитектурните и/или художествените характеристики на строежите се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър. Предписанията на комисиите по чл. 72 за обезопасяване, както и по чл. 73 за извършване на аварийно- укрепителни работи, се изпълняват незабавно и не подлежат на съгласуване по реда на чл.
84.

(7) За извършени законосъобразни дейности по текущ ремонт и поддръжка на сгради - недвижими културни ценности, собствениците, концесионерите или ползвателите уведомяват Министерство на културата, НИНКН и звената по чл. 18, ал. 3 в срок до два месеца от извършването им.

(8) За извършване на съгласуване по този член се подава заявление до министъра на културата, по утвърден от него образец. След извършване на съгласувателната дейност, един екземпляр от документацията се предоставя в НИНКН за попълване на Националния документален архивен фонд.

(9) При установяване на нередовности и непълноти в документите, заявителят се уведомява писмено, като му се предоставя срок до двадесет работни дни за отстраняване на нередовностите или непълнотите с указание, че неотстраняването им ще предизвика прекратяване на производството. Срокът за произнасяне на административния орган започва да тече от датата на отстраняване на нередовностите или представяне на допълнителните документи. Когато нередовностите или непълнотите не са отстранени в срок, административният орган прекратява производството.

		(10) За устройствени планове и специфичните правила и нормативи към тях, по чл.78, т.2 както и за заданията за тяхното изготвяне, съгласуване или отказ за съгласуване се извършва въз основа на проверка на съответствието с изискванията на чл. 80. (11) За инвестиционни проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство по чл. 83, съгласуване или отказ за съгласуване се издава въз основа на проверка на съответствието с изискванията на наредбата по чл. 171, съгласуван устройствен план и виза за проектиране или схема за поставяне, изработени в съответствие с режимите за опазване за съответната територия и съгласувани по реда на този закон. (12) За плановете за опазване и управление на недвижими културни ценности и заданията за тяхното изготвяне, съгласуване или отказ за съгласуване се издава въз основа на проверка на съответствието с изискванията на чл. 81, ал. 1, ал. 2 и ал. 3, наредбата по чл. 81, ал. 7 и след становище на Специализирания експертен съвет по чл. 14, ал. 2, т. 1. (13) Актовете на органа по ал. 3 се съобщават на заявителите при условията и по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс. (14) За съгласуването по този раздел и изготвените писмени становища по ал. 1 заявителите не заплащат държавни такси.“ ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: В ал. 1 след думите „заверка с печат…“ да се добави: „и подпис“. В ал. 3 след думите „…устройствени планове…“, да се добави текста: „по чл. 80, заданията за тяхното изготвяне и скиците с предложенията по чл. 135, ал. 2 от Закона за устройство на територията“. Ал. 4 да бъде редактирана така: „Съгласуването на визи за проектиране по чл. 140, ал.3 от ЗУТ и на инвестиционни проекти за недвижими културни ценности в техния териториален обхват, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник- министър. Всички проекти и искания за намеси в териториалния обхват на недвижимите културни ценности с категория „световно значение“, се съгласуват от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, след разглеждането им и решение от Специализирания експертен съвет по чл. 14, ал. 2, т. 1.“ След като съгласно ал. 4 всички проекти и искания за намеси в териториалния обхват на недвижимите културни ценности с категория „световно значение“, се съгласуват от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, след разглеждането им и решение от Специализирания експертен съвет по чл. 14, ал. 2, т. 1, следва срокът по ал. 1 за тях да остане 4 месеца, предвид времето, което изисква	Приема се частично	Чл. 84 е редактиран.

		организирането, провеждането и приключването на заседание на СЕСОНКЦ. Ал. 6 да бъде редактирана така: „Съгласуване на искания и документации за извършване на намеси, чиято необходимост е възникнала вследствие на бедствени и аварийни ситуации или установени по реда на чл. 72 и 73, както и за текущи ремонти, аварийни ремонти или аварийни намеси или такива, установени по реда на чл. 72 и 73, както и за текущи ремонти, при които не се променят архитектурните и/или художествените характеристики на строежите, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.“. Да отпадне алинея 7. Ал. 8 да стане ал. 7 и фразата „по този член“ да се замени с: „по реда на чл. 84“. Ал. 9 ще стане ал. 8, ал. 10- ал. 9, ал. 11- ал. 10, ал. 12- ал. 11, ал. 13- ал. 12, ал. 14- ал. 13. В новата ал. 8 „в документите“ да се замени с: „в документациите внесени за съгласуване“. В новата ал. 9 накрая след „…чл. 80“ да се добави „и чл. 84а“ /ново предложение/. В новата ал. 10 думите „се издава“ да бъдат заменени от „се извършва“ и „…съгласуван“ да стане „съгласувани по реда на чл. 84, а „и съгласувани по реда на този закон“ да отпадне. В новата ал. 12 „…се издава …“ да се замени от „…се извършва…“. МОТИВИ: Синхронизиране с изискванията на ЗУТ и чл. 80 от ЗКН. Ал. 4 е с повторения, които следва да се отстранят. Разглеждането на проектни документации на СЕСОНКЦ ще води до невъзможност за спазване на предложения нов срок за съгласуване по ал. 1. Технически пропуски и поради противоречия с новопредложената ал. 6 на чл. 73, както и в противоречие с ал. 6 и ал. 7, както и с чл. 83, ал. 1, т . 1, буква „в“ и т. 2, буква „г“. Също не може незабавно да се изпълняват предписания на комисии, чиито членове не са от проектанти с необходимата проектантска правоспособност и не са вписани в регистъра по чл. 165 от ЗКН. Има повторения. §30. Създава се нов чл. 84а със следния текст: Чл. 84а. (1) НИНКН извършва мониторинг на състоянието на недвижимите културни ценности чрез системни наблюдения, по предварително определени показатели, съобразно определен териториален обхват и по календарен план. С мониторинга се предлагат и необходимите мерки за опазване на недвижимите културни ценности и сроковете за тяхното изпълнение.		

		(2) Приоритетно мониторинг се провежда на недвижими културни ценности с категория „световно значение“, на обектите включени в Индикативната листа за културното и природното наследство на Република България и на недвижимите културни ценности с категория „национално значение“. (3) Докладът на НИНКН, съдържащ резултатите от мониторинга, както и предлаганите мерки за опазване на недвижимите културни ценности и сроковете за тяхното изпълнение, се внася в Министерството на културата.“ ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: Чл. 84а да се замени с чл. 84б. Ал. 1 да се редактира, като в края на изречение първо се добави думата „ежегоден“ преди „…календарен план“, „представян от директора на НИНКН на министъра на културата в срок до 30 септември на всяка предходна календарна година.“ В ал. 3 „внася“ да се замени от „внасят“. Накрая на ал. 3 се добавя: „в срок до 30 ноември всяка година“. С уточнението, че конкретните срокове са решение на Министерство на културата. МОТИВИ: За чл. 84а съм направила друго предложение. Този нов член звучи много пожелателно. В него липсват конкретни срокове, по какъв ред ще се извършва мониторинга. Всичко звучи много общо и пожелателно, без ред, срокове и санкции също.	Не се приема	Чл. 84а е редактиран, а чл. 84б е премахнат.
		- „§33. В чл. 150 се създава ал. 4 както следва: „(4) Заместник научният-ръководител, вписан в разрешението по ал. 1, следва да е лице, което отговаря на изискванията, посочени в наредбата по чл. 147, ал. 6.“. ПРЕДЛАГА СЕ ДОПЪЛНЕНИЕ: В чл. 150, ал. 1, т. 3: „има най-малко две години професионален опит като заместник-ръководител на теренно археологическо проучване;“ да се замени от : „има най-малко четири години професионален опит като заместник ръководител на теренно археологическо проучване;“ МОТИВИ: Критериите за научните ръководители са много занижени, в сравнение с изискванията за експертите вписани регистъра по чл. 165 от ЗКН. Също така тяхната дейност е с продължителност няколко месеца през лятото и не обхваща цялата календарна година, каквито са изискванията за вписаните в регистъра по чл. 165 от ЗКН.	Не се приема	Посочените мотиви са несъстоятелни и не обосновават направеното предложение.
		- §39. В член 200д думите „чл.14, ал. 3“ се заменят с „чл.14, ал. 4“. ПРЕДЛАГА СЕ КОРЕКЦИЯ: В член 200д думите „чл.14, ал. 3“ да се заменят с „чл.14, ал. 2, т 2“.	Приема се	Бележката е отразена.

МОТИВИ: Некоректно е цитиран предложеният за изменение чл. 14.

- „§40. В §4, от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 15 се изменя така:

„ 15. "Преизграждане по автентични данни на недвижима културна ценност" е пълно или частично възстановяване на погинали или невъзвратимо увредени, обеми или елементи от недвижимата културна ценност, на основание на графична, текстова, фотодокументация и други източници, които дават информация за формата и проекта, материалите и субстанцията, използването и функцията, традицията и техниките на изграждане, както и местоположението й.“

2. Създават се нови точки 22 - 25 със следния текст:

"22. "Аварийно- укрепителни работи" са дейности, целящи овладяване и преодоляване на случващи се и/или имащи опасност да се случат, значителни повреди и деформации на ограждащи и/или конструктивни елементи, инсталации или части от тях, водещи до опасност за живота, здравето и имуществото на собствениците, ползвателите, обитателите и други лица, както и до нанасяне на увреждане на недвижимата културна ценност, на околната среда и на близкостоящи сгради, до провеждането на авариен ремонт.

23. „Текущ ремонт“ на недвижима културна ценност е поддържането в изправност елементите на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които:

а) не се подменят автентични архитектурно-художествени декоративни елементи, включително дограма;

б) не се извършват вътрешни преустройства - преместване на съществуващи зидове, направа на отвори в тях, направа на нови зидове и прегражданя;

в) не се засяга конструкцията на сградата;

г) не се променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.

24. „Трайно увреждане“ на недвижима културна ценност е състояние, при което са настъпили необратими процеси за част или части от оригинала, които заедно или съвкупно са довели до загуба на материална, архитектурно-художествена или обемно пространствена автентичност и/или на конструктивна устойчивост.

		25. „Унищожена недвижима културна ценност“ е състояние, при което са настъпили необратими увреждания на цялата сграда, съоръжение или обект, резултат на действие или бездействие на отговорни лица.“.“ ПРЕДЛАГА СЕ РЕДАКЦИЯ: В т. 15 след думата „текстова“ да се добави „документация“. В т. 22 накрая „…авариен ремонт“ да се замени от: „необходимите консервационно реставрационни и строително-монтажни работи“. В т. 23 след думата „…изправност“ да се добави: „на“. В т. 23, буква „б“, да отпадне „вътрешни преустройства“, а „прегражденията“ да се замени с „прегради. МОТИВИ: Има технически и експертни пропуски. Понятието „текущ ремонт“ се дублира с това в ЗУТ и това би създало конфликти и противоречия. Има повторения.	Приема се частично	В т. 23 думата „прегражденията“ е заменена с „прегради“ .
		В §1 на Преходни и заключителни разпоредби се правят предложения за ограничаване на дейностите по НКЦ, включително изпълнение на пристрояване, надстрояване, ново допълващо застрояване, което цели предотвратяване на евентуални негативни последици върху НКЦ поради липсата на режими за опазване за огромна част от тях в България. Но това е едновременно и налагане на мораториум със срок от три години върху имоти частна, държавна и общинска собственост, като единствените мотиви за това са, че от 90-те години насам в държавата ни липсва културна стратегия и политика по отношение защитата и опазването на недвижимото културно наследство. И в този момент собствениците на НКЦ стават заложници на бездействие от десетилетия и неглижирането на основни принципи и необходимост от преструктуриране на системата по опазване на НКЦ в България, която очевидно е неработеща. И как за тези предвидени три години в ЗИД на ЗКН ще се наваксат пропуснати десетилетия?!?... Или това е ново предложение за отлагане още малко във времето на създалите се множество и значителни проблеми по отношение на съхранението на НКН в България?!? Поставените в §5 на Преходни и заключителни разпоредби срокове за изработване на наредбите по чл. 78, т. 6 и чл. 82в, ал. 7 от 6 месеца са напълно нереалистични за изпълнение, имайки предвид наличните само шест бройки експерти в отдел „Недвижимо културно наследство“ в Министерство на културата за цяла България и множеството им задължения по ЗКН и Устройствения правилник на Министерство на културата. Относно §8 на Преходни и заключителни разпоредби – оптимистично изглежда премахването на двойната съгласувателна процедура по чл. 84 от ЗКН между НИНКН и Министерство на културата и намаляване на	Не се приема	Не са направени конкретни предложения по разпоредбата. В мотивите към законопроекта е обоснована в достатъчна степен необходимостта от въвеждането на временна превантивна защита за недвижимите културни ценности, за които не са определени предписания и/или режими на опазване.

		сроковете за съгласуване от четири на два месеца, но как реално ще се случи това в предвидения срок – до 1 септември 2024 г. при положение, че е свързано със структурни промени, промяна на устройствени правилници, осигуряване на достъп до НДА на НИНКН на експертите от Министерство на културата, а той не е дигитализиран и скоро не се очертава да бъде, липсата на бройки за експерти по НКН и липсата на подготвени такива?!? И сега не са осигурени условия да се изпълняват предвидените в ЗКН четири месеца за съгласувателната процедура по чл. 84 от ЗКН и масово тези четири месеца се превръщат в шест, осем, дванадесет…. Във връзка с гореизложеното считам, че въпреки че принципно законодателни промени са необходими, е редно те да бъдат добре обмислени, прецизни и работещи, а не условни и отчитащи дейност.		
6.	**Главен архитект на Столична община**	Предвидените предложения за изменение на ЗКН са разнопосочни и е заявено, че целят да дадат решения на задълбочаващите се проблеми с опазването на културното ни наследство. Направен е опит за оптимизиране на процесите и подобряване на действието на механизмите за защита на обекти в непосредствен риск. Успоредно с това обаче се наблюдава силна централизация на съгласувателната дейност и нейното капсуловане в рамките на Министерство на културата. Друга заплаха пред културното наследство е непрестанният опит то да бъде изпразнено от реално съдържание и затрудняване на всякакви опити за включването му в съвременния живот. Тук като основни заплахи се открояват появата на нови допълнителни категории за класификация на НКЦ, както и част от формулировките в превантивните режими, които се дефинират към тях. Общото впечатление е, че с предложените изменения, държавната политика за опазване на недвижимото културно наследство регресира. Световните тенденции от началото на 21-ви век припознават много широк спектър от ценностни характеристики на средата и утвърждават опазването като разумно управление на промяната (а не запазване на съществуващото състояние). В този смисъл, водеща цел на опазването следва да е осигуряването на непрекъсната жизненост (използваемост) на обектите на културното наследство в контекста на динамичния съвременен живот. Водещи са качествата на обектите, но като част от тях следва да се разглеждат и икономическите качества. Културното наследство също трябва да е готово да направи компромис, така както съвременните нужди правят компромиси като се съобразяват с качествата на културното наследство.		

		От началото на века много държави поемат политики за опазване именно в посока управление на промяната. Те се градят на: – държавна стратегия за бъдещето на националното ни наследство (вж. коментар относно §2); – иновативни партньорства. За успешното опазване на културното наследство държавата следва да разчита на широки и иновативни партньорства. Партньорствата могат да допринесат много за: съгласуваност на процесите по опазване на всички нива на управление; изграждане на капацитет; алтернативно финансиране; насърчаване на сътрудничество между секторите на наследството, градските политики за развитие, културата, околната среда, туризма и други. Не откриваме този начин на мислене нито в настоящия ЗКН, нито в предложените изменения. Опасяваме се, че голяма част от измененията ще доведат до още по-силно изразено капсулиране в МК и НИНКН. (вж. също коментари относно §12, §29 и §30); – ангажирана общност. Общността, собствениците и ползвателите трябва да се приемат за партньори. Държавата трябва да инициира: стимули (вкл. икономически възможности за инвестиции, грантове, други) за грижа за културното наследство; разпространяване на познания за ангажираност и добро управление (вкл. поддръжка); модели за съвместна работа с общностите. С предлаганите изменения не се променя съществуващото статукво, въпреки че то е оценено като неработещо. Напротив, държавата става още по-наказателна – собствениците са априори посочени като недобросъвестни и предложенията действат репресивно, а не стимулиращо. (вж. също коментари относно §17 и §18). Настоящото становище взема отношение по изложените казуси, като разглежда отделните промени, както те са описани в ЗИД на ЗКН. Относно §2. В чл. 11, ал. 3 думите „за културното наследство, приета от Министерския съвет" се заменят с думите „по чл. 2а от Закона за закрила и развитие на културата". С предложението държавата напълно отхвърля необходимостта от Национална стратегия за културното наследство. Наистина, културното наследство е елемент на културата въобще, но голяма част от него днес формира средата, в която живеем и така формира национално съзнание. В този смисъл е необходима целева стратегия за културното наследство с	Приема се	Отразено е в чл. 11, ал. 3.

		водеща роля на държавата. Стратегията трябва да задава тенденциите в опазването (следвайки световните такива от 21-ви век), да дава визия, да е иновативна и да бъде двигател за законови промени (а не да утвърждава статуквото на действащи такива – вж. Стратегия за развитие на българската култура 2019-2029, проект, 2019). Относно §4. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения: 1.В ал.1: а) в точка 13, буква „В" накрая се добавят думите „с изключение на паметни плочи, съдържащи само текст"; б) в точка 14 накрая се добавят думите „по чл. 2а, ал. 1 "; в) създава се нова точка 17 със следното съдържание: „ 17. Приема доклади за оценка на въздействието върху недвижими културни ценности с категория „световно значение"." г) Досегашната т. 17 става. 18. 2. Създава се нова ал. 2 както следва: „(2) Към министъра на културата се създават : 1. Специализиран експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности; 2. Специализиран експертен съвет по изобразителни изкуства; 3. Специализиран експертен съвет за предоставяне на статут на национално богатство на движими културни ценности; 4. Специализиран експертен съвет за възпроизвеждане на културни ценности в копия, реплики и предмети с търговско предназначение; 5. Съвет за теренни археологически проучвания; 6. Национален съвет за нематериално културно наследство. 3. Досегашната ал. 2 става ал. 3, като в изречение първо думите „в този закон" се заменят с „Предвидените в ал. 2 съвети". 4. Досегашната алинея 3 става алинея 4. 5. Създават се алинеи 5 и 6 със следния текст: „(5) Съветите се произнасят задължително по въпроси, които са отнесени в тяхната компетентност съгласно този закон.		

		(6) По искане на министъра на културата съветите могат да разглеждат и други въпроси по опазване на културните ценности, като изготвят становища за това.". Съвременната динамика на градския живот наложи по-широкото схващане за средата не само като материалност, а и като място за активно социално взаимодействие. Появиха се нови, по-спонтанни форми на визуално изразяване, които намериха място в градския живот – временни инсталации, временни стенописи, графити. Действащата нормативна уредба на чл. 14, т.13, „в“ не отчита този градски феномен и изисква изключително дълга и тромава процедура за одобряване на тези елементи, която в повечето случаи ги обезсмисля. Централизираното им одобряване от друга страна лишава местната власт и общностните от възможността да урегулират на местно ниво тази дейност и е причина за безсмислена свръхрегулация. На територията на Столична община има изградени механизми в Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община и Наредбата за преместваемите обекти, рекламните, информационните и монументално-декоративните елементи и рекламната дейност на територията на СО, които гарантират контрол и експертиза при разрешаването на тези инсталации. В този смисъл предлагаме вече предложеното от МК изменение на чл. 14, т.13 в да придобие следната редакция: 1. В ал.1: а) в т.13, буква „в“ накрая се добавят думите „изключение на паметни плочи, съдържащи само текст и/или с размери, по-малки от 0,25 м2, както и временни - със срок до 2 год. инсталации, стенописи, графити и други художествени елементи извън територии с режим на НКЦ.“ Усилва се съгласувателната и като цяло императивната функция на МК, чл. 14 (2). С което допълнително се затвърждава разделянето на съгласуването от НИНКН (чл.84) и неговото профилиране единствено като експертен орган по изучаване и мониторинг на НКЦ (чл. 19). Това обаче поражда съмнения за това, дали лошите практики, свързани със съгласуване на проекти, наистина се решават, или просто се пренасят на друго административно ниво. Допълнително в НИНКН в последните две години се наблюдава усилие за започване на диалог със заинтересованите страни, най-вече под формата на	Приема се	Бележката е отразена в чл. 14, ал. 1, т. 13 буква „в“.

		приемно време и възможност за консултация. В случай на напълно изнасяне на съгласувателната дейност от НИНКН към МК, е редно МК да предостави подобна възможност за диалог със собственици, инвеститори и проектанти. Не на последно място стои въпросът с експертния капацитет. Той и сега е малък в НИНКН, но за целите на предложеното изменение напълно отсъства в МК. Има сериозен риск механичното пренасяне на дейности, без да е обмислен човешкия и други ресурси, да доведе до пълно блокиране на дейностите по съгласуване. Относно §6. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал.1 се създава т. 4, както следва: "4. Създават и поддържат публичен регистър на застрашените недвижими културни ценности по чл. 49, т. 2 на територията на общината, по ред определен с Наредбата по чл. 17, ал. 2, т. 6. Информация за вписаните обекти се предоставя на Министерство на културата в срок от 14 (четиринадесет) дни от датата на вписването им в регистъра." 2. В ал. 2 се създава точка 6, както следва: "6. Приемат наредба, за реда за воденето и поддържането на регистър на застрашените недвижими културни ценности, намиращи се на територията на общината.". 3. Алинеи 3, 4, 5 и 6 се отменят. Отговорностите на общините са подробно дефинирани в чл.17 и с новите текстове се продължават усилията за въвличане по работещ начин на местната администрация в процеса по опазване, което е позитивно. Дефинирани са нови задължения по създаване и поддръжка на публичен регистър на застрашените недвижими културни ценности, които считаме за полезни. Тези ангажименти са стъпка в посока видимост и проследимост на действията по опазване на наследството и закономерно е вменено на местните власти, които имат най-приближен поглед към територията си и процесите в нея. По-голям и позитивен ефект би имал публичен регистър, който включва всички защитени обекти – недвижими културни ценности – а не само застрашените. По този начин биха се създали прозрачност и информираност, и биха се откроили и добрите примери. Предлагаме създаването на още една допълнителна точка към ал.2, която да дава възможност на кметовете на общини да “приемат планове за опазване и управление на недвижими културни ценности;”.	Приема се по принцип	Отразено е в чл. 17, ал. 7 като правомощие на общинските съвети.

		Макар замисълът на звената по чл. 17 да имаше за цел децентрализация на някои от функциите по опазване, те така и не успяха да заработят пълноценно, което прави отмяната на алинеите уреждащи създаването и действието им положително. Относно §7. В чл. 18 се правят следните изменения: 1 . В алинея 3 думите „може да" се заличават. 2. Създава се алинея 4 със следния текст: „(4) Министерството на културата създава материални и организационно-технически условия за дейността на териториалните звена на НИНКН.". Необходимостта от териториални структури на НИНКН от години е разпозната като ключова за по-добро опазване и управление на недвижимите културни ценности, заради което намираме промените за положителни. Предложените изменения обаче предполагат както разширяване на щата, така и на материално техническата база на института по места, така че новосформираните териториални звена да могат да предложат качествено изпълнение на вменените им задачи. Същевременно в Доклада към проекта на ЗИД ЗКН се казва, че “За приемането на проекта на ЗИД не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания по бюджета на Министерство на културата.” Това води до неяснота относно осигуряването на необходимите средства, така че териториалните звена да заработят ефективно. Намираме също така за значително по-ефективно самият НИНКН, познавайки собствения си начин на работа, да бъде овластен и подпомогнат ресурсно, с цел “създава материални и организационно-технически условия за дейността на териториалните звена”, отколкото МК да създава тези звена. Относно §8. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал.1: а) създава се нова т. 11 със следното съдържание: „ 11. извършва мониторинг на състоянието на недвижимите културни ценности чрез системни наблюдения; 6) досегашната т. 11 става т.12. 2. Създава се алинея 3 както следва:	Не се приема	Не е направено конкретно предложение по текста.

		„(3) За изпълнение на функциите и задачите си по чл. 19, ал. 1 НИНКН изготвя годишна програма за действие, . Годишната програма се утвърждава от министъра на културата, като директорът на НИНКН, ежегодно до 31 март изготвя отчет за изпълнението на програмата за предходната година." С цел улесняване на процеса на взаимодействие между НИНКН и общинските администрации, следва да се създаде точка, която да освобождава общинските администрации от такси при заявка на документи от НИНКН. Предложение за текст: “Предоставянето на копия от архивна документация в електронен вид или на хартия, информация и др. по искане по искане на общинските администрации е безвъзмездно.” Относно § 10. В чл. 49, т. 2 се създава нова буква „в“ със следния текст: „в) демографски промени.“. Допусната е техническа грешка в проектозакона. Новият текст следва да бъде буква „г“. Относно § 11. В чл. 50, ал.1 се правят следните изменения и допълнения: 1. създава се нова т. 3 със следния текст: „3. „регионално значение" - недвижими културни ценности с висока стойност за културата и историята на регион и/или област на страната, както и такива от свързани с културата и историята на повече от една община; 2. досегашната т. 3 става. 4 и се изменя така: „4. „местно значение" - недвижими културни ценности, притежаващи индивидуална стойност за културата и историята на населени места на територията на една община"; 3. досегашната т. 4 става. 5 и се изменя така: „5. ансамблово значение - недвижими културни ценности, ез висока индивидуална	Не се приема Приема се	Предложението не е предмет на настоящия законопроект и ще бъде разгледано след съответен анализ при следваща промяна на ЗКН. Текстът е отменен.

		културна и научна стойност, поддържащи пространствената характеристика, мащаба, типологията, смисловите, естетическите и функционалните връзки на груповата ценност, към която принадлежат; 4. досегашната т. 5 става т.6 и се изменя така: „6. „документално значение" - самостоятелни недвижими културни ценности, без висока историческа стойност, притежаващи индивидуална стойност Предлагаме създаване на нова алинея към този член, която да дефинира по-ясно възможностите за защита на групови НКЦ. Предложение за текст: “В режимите за опазване на груповите недвижими културни ценности могат да се определят сгради, които не притежават индивидуална културна, историческа и научна стойност, но имат значение за пространствената характеристика и мащаба на груповата ценност.”	Не се приема	Критерият за включване на подобни обекти е неясен и може да породи субективно и немотивирано прилагане на закона.
		Относно § 12. Създава се член 56а със следния текст: „Чл. 56а (1) Всяко физическо или юридическо лице може да направи мотивирано предложение до министъра на културата за идентифициране и деклариране на обекти като недвижими културни ценности. Предложението се подава чрез НИНКН, както и чрез звената по чл. 18, ал. 3. (2) Процедурата по идентифициране започва със заповед на министъра на културата или оправомощено от него лице, по мотивирано предложение на директора на НИНКН. (3) Заповедта по ал. 2 подлежи на обжалване от собственика на имота или от носителите на ограничени вещни права, по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на заповедта. (4) Със заповедта по ал. 2 за обекта на идентифициране се установява режим на превантивна защита, който действа от датата на връчване на заповедта до приключване на процедурата по предварителна оценка, но за не повече от шест месеца.".		
		Положително е намерението всеки да може да инициира процеса по даване на статут на НКЦ. Не става ясно, как това може да бъде обжалвано от собственика и по какъв начин той ще доказва, че сградата му има или няма характеристики на НКЦ. В допълнение не става ясно, какво се случва след	Принципно се приема	Текстът на чл. 56а е премахнат, но е частично инкорпориран в чл. 57, който е синхронизиран и с

		изтичането на срока по ал. 4. Предлагаме дефиниране на времева рамка за започване на процедурата по идентифициране, описана в новата ал.2, с цел придобиване на защита на НКЦ в най-кратък срок. Предложение за текст: “Заповедта се издава в 14-дневен срок от постъпване на мотивираното предложение по ал.1.” С цел избягване на възможността за забавяне на процедурите от страна на недобросъвестни собственици и ползватели е целесъобразно в предложения текст на ал. 4 думата “връчване” да се замени с думата “издаване”. Положително е и съществуващото в чл. 57, ал. 1 отваряне на възможности за партньорства при издирване и изучаване на недвижими културни ценности. Като недостатък бихме посочили ограничението по отношение на недвижимите археологически ценности. Археологическото наследство е част от средата, в която живеем (често попада в развиващи се градски среди). Следователно дефинирането на ценностни характеристики и произтичащите от тях възможности и ограничители следва да отчита цялата динамика на средата в конкретния контекст. В този смисъл препоръчваме включването на възможността за участие и на архитекти, урбанисти, инженери, консерватори и други експерти. Относно §13. В член 58 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал. 1 изречение второ, накрая се поставя запетая и се добавят думите „като срокът за неговото изготвяне е до шест месеца от подаване на заявлението по чл. 56а, ал. 1." 2. Алинея 2 се изменя така: (2) Заповедта по ал. 1 се издава в срок до един месец от предоставяне на предложението от директора на НИНКН. Със заповедта се определят предварителната класификация и категория на обекта на недвижимото културно наследство, временния режим за неговото опазване, както и срока за извършване на заключителна оценка, който не може да бъде повече от шест месеца. 3. Алинея 4 се изменя така: (4) Заповедите по ал. 1 и ал. 3 се публикуват на интернет страницата на Министерството на културата." Приветстваме желанието за усъвършенстване на процеса по опазване на НКЦ, ускоряване на процедурите по защита и постепенно справяне с		новата редакция на чл. 58.

		огромния брой обекти с недовършени или неизведени ценностни характеристики или режими. Тези промени са стъпка и в посока осигуряване на защита на ценните и потенциално ценните обекти в страната, но за да се гарантират посочените срокове е необходима отлична координация между заинтересованите страни и отговорни институции. Въвежда се ограничение във времето, което следва да се спазва, но не са посочени санкции при неспазване или последващи действия. Намираме предложената промяна за изключително положителна, тъй като осигурява възможност за по-адекватна намеса за опазване на недвижими културни ценности в риск. Като недостатък на сегашното предложение за изменение на ЗКН считаме липсата на отделен член, който да даде по-подходяща дефиниция и специализирано третиране на структури със статут на археологическа недвижима културна ценност. Делението според пространствената структура и териториалния обхват - на единични и групови НКЦ, не винаги може да се приложи адекватно към археологически структури. Това създава юридически слабости в административните процедури по предоставяне на статут на обекти АНКЦ, като пример за това е прилагането на чл. 61 от ЗКН, според който е необходимо обособяването не единични НКЦ в обхвата на групови АНКЦ. Конкретен казус от територията на Община София са проблемите, свързани с част от археологията на западна порта на Сердика. Предлагаме в допълнението на ал. 1 от проектозакона срокът от 6 месеца да се промени на 5 месеца, за може процедурата да приключи в срока на превантивната защита, определен в чл. 56а, ал. 4. Създаване на § 13а Предлагаме да се направят изменения на действащия чл. 59 от закона, като се въведат ясни времеви рамки, в които да се изпраща съответната информация, тъй като в момента такива липсват и поради тази причина тази дейност не се случва или се бави прекомерно. Предложение за текст: Създава се § 13а със следното съдържание: „§13а. В чл. 59 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал. 1 след думите „се изпращат“ се добавя текста „в 7-дневен срок от издаването им“. 2. В ал. 2 след текста „Заповедите по ал. 1“ се добавя текста „от кмета на общината или оправомощено от него длъжностно лице в 7-дневен срок от получаването им“.	Не се приема	Предлаганите промени няма да внесат нова яснота в режимите на уведомяване, тъй като и понастоящем се прилагат субсидиарно и безпроблемно правилата на АПК.

		3. В ал. 3 текстът „уведомяването на собственика им по ал. 2“ се заменя с „издаването на заповедта по чл. 56а, ал. 2“.“ Относно § 14. С оглед уеднаквяване на правилата предлагаме в края на ал. 4 да се добавят думите: “при условията и по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс.” Относно § 17. Член 72 се изменя така: "Чл.72. (1) При наличие на обстоятелства, застрашаващи недвижима културна ценност от увреждане или разрушаване, собственикът, концесионерът или ползвателят на имота е длъжен да уведоми кмета на общината, НИНКН, а за археологически недвижими културни ценности и директора на регионалния музей, както и да предприеме действия по обезопасяването й. (2) Всяко физическо или юридическо лице, при констатиране на обстоятелства, застрашаващи недвижима културна ценност от увреждане или разрушаване, има право да подаде уведомление до кмета на общината, НИНКН, а за археологически недвижими културни ценности - и директора на регионалния музей. (3) Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице, в 14-дневен срок от постъпване на уведомление по ал.1 или ал. 2, въз основа на оглед на място и проверка по документи, издава заповед, с която задължава собствениците, концесионерите или ползвателите да извършат за тяхна сметка, в определен срок, обезопасяване на недвижимата културна ценност. За издадената заповед се уведомяват и органите на Министерството на културата. (4) При неизпълнение на заповедта по ал. 3 в определения срок, общината извършва необходимото обезопасяване на имота за сметка на лицето по чл. 71, ал. 1. (5) За направените от общината разноски по ал. 4 общината може да поиска от съда да постанови незабавно изпълнение и да издаде изпълнителен лист по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.". Целесъобразно е при огледите на място на застрашени обекти, освен представител на общината, да присъства и експерт от НИНКН, което е от съществено значение особено за малките общини, в които няма лица с	Не се приема	Уведомяването по чл. 61 от АПК се извършва от издателя на акта.

		необходимата експертиза. В тази връзка предлагаме следната редакция на текста на ал. 3: “Оправомощено от кмета на общината длъжностно лице и представител на НИНКН или съответното териториално звено в 14-дневен срок от постъпване на уведомлението по ал.1 или ал. 2 въз основа на оглед на място и проверка по документи съставят констативен протокол за състоянието на недвижимата културна ценност и необходимите обезопасителни и аварийно-укрепителни мерки. Въз основа на протокола кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице издава заповед, с която задължава собствениците, концесионерите или ползвателите да извършат за тяхна сметка, в определен срок, обезопасяване и аварийно укрепване на недвижимата културна ценност. За издадената заповед се уведомяват НИНКН и Инспекторатът за опазване на културното наследство при Министерство на културата.”	Не се приема	Съгласно мотивите към законопроекта с предложените промени НИНКН ще осъществява по-пълноценно научно-изследователската си дейност.
		Предлагаме следните редакции на ал. 4: “При неизпълнение на заповедта по ал. 3 в определения срок общината извършва необходимото обезопасяване и аварийно укрепване на недвижимата културна ценност за сметка на лицето по чл. 71, ал. 1 въз основа на количествено-стойностна сметка, а при необходимост – и на съответната проектна документация, изготвени по разпореждане на кмета на общината.”	Приема се	Разпоредбата е редактирана.
		Предлагаме следните редакции на ал.5: „Въз основа на количествено-стойностната сметка върху имота се вписва законна ипотека в полза на общината за обезпечение на вземането ѝ за всички разноски, свързани с дейностите по ал. 4, включително изготвяне на необходимата техническа и проектна документация. За направените от нея разноски по предходните изречения общината може да поиска от съда да постанови незабавно изпълнение и да издаде изпълнителен лист по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.”. В момента честа практика е обекти да се разрушават, докато бъде установен собственикът им, за да може да му бъде връчено предписанието по чл. 72. Не става ясно дали е предвиден механизъм за действие, ако недобросъвестния собственик не може да бъде установен и не може да му бъде връчена заповедта. Необходимо е разписване на такъв механизъм, за да може общината да изпълни задълженията си въпреки това обстоятелство	Приема се	Разпоредбата е редактирана.

		и да може да гарантира намеса и укрепване на НКЦ, преди да се стигне до нейното погиване. Относно § 18. Член 73 се изменя така: "Чл.73 (1) При установяване на риск от настъпване на трайни и непоправими вреди, на настъпили такива или на риск от погиване на недвижима културна ценност, кметът на общината, назначава комисия със заповед, която включва представители на съответната община, на НИНКН, както и на регионалната дирекция за национален строителен контрол. Заповедта се изпраща и в Министерството на културата. (2) За археологически, художествени, етнографски и исторически недвижими културни ценности в комисията може да се включи и представител на съответния по тематичен обхват музей, а за действащи обекти с религиозно предназначение и представител на съответното регистрирано вероизповедание. (3) Комисията извършва оглед на място и проверка по документи и установява с констативен протокол състоянието на недвижимата културна ценност, както и вида и обема на необходимите аварийно-укрепителни, консервационно-реставрационни и ремонтни работи. (4) Към протокола се прилагат подробно описание на недвижимата културна ценност според данните за нейната идентификация, данни за собственика, концесионера и/или ползвателя й, данните от Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности, за статута на обекта като недвижима културна ценност по смисъла на чл. 59, ал.4, архивни данни, както и описание на настъпилите вреди върху недвижимата културна ценност и/или обстоятелствата, които я застрашават от по-нататъшно увреждане и погиване. (5) Към протокола се прилага подробна фото-документация на обекта, заверени копия от наличната в общината документация за обекта - дадените предписания със заповедта по чл. 72, ал. 3, съгласувана и одобрена проектна документация, издадени разрешения за строеж, констативни актове от извършени проверки на Дирекцията за национален строителен контрол и др. Когато комисията установи, че недвижимата културна ценност или части от нея не съществуват, се прилагат и копия от актовете, с които е допуснато съответното премахване. (6) Въз основа на протокола по ал.3, кметът на общината, в 14- дневен срок, със своя заповед, задължава собствениците, концесионерите или		

		ползвателите за тяхна сметка да извършат в определен срок необходимите укрепителни, консервационни, Отчитаме като голям позитив това, че измененият чл. 73 дава значително по-добра възможност на общините да предприемат действия при неспазване на сроковете от страна на собствениците. Законната ипотека също е вписана като инструмент за действие, което ще улесни процеса и ще доведе до по-голяма активност от страна на районните администрации. Като минус отчитаме, че не е отразена необходимостта в закона ясно да се дефинира механизъм за контрол на изпълнението на дейности по обекти със статут на НКЦ, след извървяване на съгласувателна процедура по реда на чл. 84 от ЗКН. Тази промяна следва да засегне и чл. 165 и дефинирания по него регистър на лицата, които имат право да извършват дейности по консервация и реставрация, като е необходимо да се предвиди механизъм за премахване на лица от регистъра. Приемателните комисии за обекти са се доказали като неефикасен метод за контрол на процеса. Често се наблюдават несъответствия между съгласуван проект и изпълнен детайл. Понякога в съгласувания проект липсват пълен набор детайли и на терен се вземат решения, спомагащи за унищожаването на обекта или безвъзвратното понижаване на неговите ценностни характеристики. Предвид че ГД “ИОКН” по смисъла на чл. 192 са натоварени с контролни функции е необходимо да се заложи ясен механизъм за метода на тяхното прилагане по време на строителния процес и последствията за бездействие при установени нарушения. Дефинирането на механизми за контрол и съответните наказателни процедури е важна стъпка към повишаване на качеството на проектиране и изпълнение. Относно § 19. Член 74 се изменя така: „Чл. 74. (1) В случаите по чл. 73, ал. 10 министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице, издава заповед за назначаване на комисия, която извършва подробно обследване на недвижимата културна ценност. В комисията задължително се включват архитект и инженер-конструктор от страна на НИНКН. (2) По предложение на комисията, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице, издава заповед за демонтиране на	Не се приема	Не е направено конкретно предложение по текстовете.

		недвижимата културна ценност. При наличие в предложението на особено мнение на някой член, министърът на културата или оправомощеното от него длъжностно лице, може да назначи изготвяне на експертиза от трима експерти, вписани в регистъра по чл. 165. (3) Недвижимата културна ценност се преизгражда въз основа на представена от собственика документация, изготвена в съответствие с указаното в заповедта по ал.2, както и инвестиционен проект, съгласуван по реда на чл. 84. (4) В случай, че комисията по ал.1 се установи, че недвижимата културна ценност може за бъде поправена и заздравена, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице, издава заповед за отказ от демонтиране, с която изпраща преписката на кмета на съответната община с указания за провеждане на нова процедура по чл.73."		
		В това предложение е цитирана необходимост от задължително включване на инженер-конструктор от НИНКН в комисията по чл. 74, ал.1, за което е необходимо осигуряването на щатни бройки за инженер-конструктор. Това прави невъзможно постигането на целите, обявени с предложеното изменение, без промени във финансовата рамка и гласувания бюджет.	Не се приема	Осигуряването на щатна бройка за инженер-конструктор е последица от приемането на законодателното предложение.
		Относно §20. В чл. 75 думите „чл. 73, ал. 3" се заменят с „чл. 73, ал. 6". Предлагаме следното допълнение: “и на кмета на общината, на чиято територия се намира недвижимата културна ценност.”	Приема се	Отразено е в текста.
		Относно §22. Предлагаме следната формулировка: “В чл. 77 думата „системно“ се заличава и думите „чл. 73 – 76“ се заменят с думите „чл. 72 – 76“.”	Приема се	Отразено е в текста.
		Относно §23. Член 78 се изменя така: „Чл. 78. Териториалноустройствената защита на недвижимото културно наследство обхваща: 1. определяне на режими за опазване; 2. създаване и прилагане на устройствени планове на защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство и специфични правила и нормативи към тях;		

		3. създаване и прилагане на планове за опазване и управление на недвижими културни ценности; 4. извършване на оценка на въздействието върху недвижими културни ценности с категория „световно значение". 5. установяване на режим на съгласуване на устройствени планове, визи за проектиране, инвестиционни проекти и друга документация, засягащи защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство и предвиждащи намеса в недвижими културни ценности, както и контрол по тяхното прилагане и изпълнение; 6. финансиране и извършване на дейностите по териториалноустройствената защита на недвижимото културно наследство, по ред и условия, определени с наредба на министъра на културата; 7. осъществяване на мониторинг на състоянието на недвижимите културни ценности и защитените територии на недвижимото културно наследство." Позитивно е въвеждането на оценка на въздействие върху недвижими културни ценности (във връзка с изискването на Центъра за Световно наследство). В допълнение, подобни оценки биха могли да допринесат за ефективното опазване на недвижимите културни ценности въобще. Те биха могли да гарантират именно опазване, базирано на съвременното разбиране за “управление на промяната”. Настоящата ситуация с режимите за опазване (в повечето случаи липсващи и/или остарели) по същество застрашава жизнеността на обектите на културното наследство, оттам и неговото активно участие в съвременния живот и респективно силно отчуждаване на общността като истински партньор на държавата в политиката за опазване. Една гъвкавост би могла да се осигури с въвеждането на възможност проектанти и собственици да предлагат оценки на въздействието като част от инвестиционните инициативи, които да демонстрират баланса между съхраняване на ценностни характеристики и съвременен живот на обекта на културното наследство. Компромиси винаги ще са необходими (вж. също коментари относно Преходни и заключителни разпоредби § 1). Относно §24. В чл. 79 се правят следните изменения и допълнения: 1. Алинея 5 се изменя така:	Приема се за сведение.	

		„(5) Предписанията за опазване на недвижимите културни ценности се определят въз основа на резултатите от предварителната, съответно от заключителната оценка, на анализа на въздействието от проведени намеси и на степента им на застрашеност от антропогенни, природогеографски и демографски фактори, както и на категорията на недвижимата културна ценност. С предписанията за опазване се посочват допустимите намеси в недвижимите културни ценности, устройството или условията за ползването на териториите в техните граници и охранителни зони с цел осигуряване на пълноценното им опазване и представяне и са задължителни за спазване.; 2. Създава се ал. 10 със следния текст: "(10) За недвижими културни ценности с категория „световно значение" намеси се допускат само въз основа на доклад за оценка на въздействието върху недвижими културни ценности от световно значение. Към днешна дата мнозинството обекти нямат граници и/или предписания за опазване. ЗИД на ЗКН предвижда предоставянето на временни такива (преходни и заключителни разпоредби), но те ще важат само за срок от 3 години. Това време е крайно недостатъчно за пълна актуализация, дори и при сериозна оптимизация на ресурсите на НИНКН. Не става ясно какво се случва с обектите които не са успели да преминат през цялата процедура в този срок. Съгласуване по целесъобразност ли се предвижда или обектите ще изгубят превантивната си защита и ще се превърнат в обекти в риск? В същото време ал. 3 от този член не е претърпяла необходима корекция, която касае единични НКЦ, находящи се в границите на групова НКЦ, а именно: Чл. 79. (3) Териториалният обхват се определя от границите и площта на недвижимата културна ценност и на охранителната ѝ зона. Охранителната зона се определя за осигуряване при необходимост от по-ефективна териториалноустройствена защита на недвижимата културна ценност и обхваща непосредствената територия около ценността, важни визуални перспективи и други територии или елементи с поддържащо значение за нейната културна и историческа значимост и за нейното опазване. Не се определя охранителна зона само в изключителни случаи, мотиви за което се посочват в предварителната оценка по чл. 56, т. 3 или в заключителната оценка по чл. 61, ал. 1. За опазването на единични недвижими културни ценности, разположени в териториалния обхват на групова недвижима	Не се приема	Не са направени конкретни предложения по чл. 79 ЗКН.

		културна ценност, не се определят охранителни зони, а се прилагат предписанията за опазване на груповата недвижима културна ценност. Тази формулировка представлява проблем за многопластовите градове като Пловдив и София, където често има археологически ГНКЦ, в обхвата на които попадат архитектурни и др. ЕНКЦ. Когато за вторите по силата на ал. 3 не се определят охранителни зони и се прилагат предписанията за опазване на ГНКЦ не е на лице възможността за адекватна защита на средата на обекта - ЕНКЦ. Необходимо е дефиниране на възможност за обособяването на охранителни зони на ЕНКЦ в ГНКЦ, включвайки условието те да не противоречат на предписанията на груповата НКЦ в която се намират. Възможност за преодоляване на посочените проблеми е и осигуряване на гъвкавост чрез оценки на въздействието като част от инвестиционните инициативи (вж. също коментари относно §23). Относно §26. В раздел V се създават членове 82а, 826 и 82в Идеята да се прави доклад за оценка на въздействието за обект “световно наследство” е целесъобразна, но никъде в закона не е установен срок, в рамките на който държавата се задължава да изготви план за опазване и управление (ПОУ) за общо седемте обекта с категория Световно наследство, за да може на тяхна база да се изготвят и съответните оценки за въздействие. Предлагаме ОВНКЦ да бъде задължителна както за обекти с категория “световно значение”, така и за обекти с категория “национално значение”. Оценката на въздействието за всички обекти на недвижимото културно наследство като част от инвестиционните инициативи (изготвени от проектантските екипи в партньорство с НИНКН) би могла да преодолее проблемите с липсващите и/или остарели режими за опазване (вж. също коментари относно §23 и §24). В текста на законопроекта в чл. 82б, ал. 3 вероятно е допусната техническа грешка и думите „световно значение“ следва да се заменят с „национално значение“.	Приема се частично	Предложени са редакции на чл. 82а и чл. 82б

		Относно §28. Създава се член 83б със следния текст: „Чл.83б (1) Министърът на културата или оправомощения от него заместник- министър, отказват извършване на съгласуване по реда на този закон: 1. на проекти за нови общи устройствени планове или за изменения на общи устройствени планове, когато действащите за съответната територия общи устройствени планове не отговарят на изискванията на чл.106, т.1 и чл. 107, т.1 от Закона за устройство на територията; 2. на проекти за нови подробни устройствени планове или за изменения на такива планове, когато действащите за съответната територия общи устройствени планове не отговарят на изискванията на чл.106, т.1 и чл. 107, т.1 от Закона за устройство на територията; 3. на проекти за нови подробни устройствени планове или за изменения на такива планове, включително работни устройствени планове, когато действащите за съответната територия подробни устройствени планове не отговарят на изискването на чл.112, ал.2,т.8 от Закона за устройство на територията; 4. на визи за проектиране и на инвестиционни проекти за недвижими културни ценности, когато действащите подробни устройствени планове за съответната територия не отговарят на изискването, посочено в точка 3. (2) Съгласуване в случаите по ал. 1 се извършва след привеждане на съответния устройствен план в съответствие с изискванията на закона." Позитивно и неотложно е въвеждането на възможност Министърът на културата да може да се самосезира и да откаже съгласуване на визи за проектиране в зони, в които в ПУП не отразява спецификите на НКЦ. С оглед съответствие със ЗУТ предлагаме навсякъде в текста на чл. 83б да се заличи думата “нови”. Относно §29. Член 84 се изменя така: „Чл. 84 (1) Съгласуването по този раздел се извършва с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали в срок до два месеца от датата на внасянето им в Министерството на културата. (2) Срокът по ал. 1, започва да тече от датата на постъпване на съответната документация в деловодството на Министерството на културата.		

		(3) Съгласуването на устройствени планове за единични и групови недвижими културни ценности в техните граници и охранителни зони, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър. (4) Съгласуването на визи за проектиране и на инвестиционни проекти за недвижими културни ценности в техните граници и охранителни зони, както и визи за проектиране съгласно чл. 140, ал.3 от ЗУТ, за недвижими културни ценности, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник- министър. Всички проекти и искания за намеси в териториалния обхват на недвижима културна ценност с категория „световно значение", се съгласуват от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, след разглеждане от Специализирания експертен съвет по чл. 14, ал. 2, т. 1. (5) Съгласуване на схеми и проекти за преместваеми обекти, включително за настилки, огради, чешми, улично осветление и други елементи на градското обзавеждане, рекламни, информационни и монументално-декоративни елементи, както и електрически и газификационни табла, външни климатични съоръжения, антени на мобилни оператори, се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър; (6) Съгласуване на искания и документация за извършване на намеси, чиято необходимост е възникнала в следствие на бедствени и аварийни ситуации или установени по реда на чл. 72 и 73, както и за текущи ремонти, авариен ремонт или аварийна намеса или такива, установени по реда на чл. 72 и 73, както и за текущи ремонти, при които не се променят архитектурните и/или художествените характеристики на строежите се извършва от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър. Предписанията на комисиите по чл. 72 за обезопасяване, както и по чл. 73 за извършване на аварийно-укрепителни работи, се изпълняват незабавно и не подлежат на съгласуване по реда на чл.84. (7) За извършени законосъобразни дейности по текущ ремонт и поддръжка на сгради - недвижими културни ценности, собствениците, концесионерите или ползвателите уведомяват Министерство на културата, НИНКН и звената по чл. 18, ал. 3 в срок до два месеца от извършването им. (8) За извършване на съгласуване по този член се подава заявление до министъра на културата, по утвърден от него образец. След извършване на съгласувателната дейност, един екземпляр от документацията се	Не се приема	Двете предложения противоречат на идеята за намаляване на административната тежест и премахване на ненужни съгласувателни режими. Чл. 84 е прередактиран.

		предоставя в НИНКН за попълване на Националния документален архивен фонд. (9) При установяване на нередовности и непълноти в документите, заявителят се уведомява писмено, като му се предоставя срок до двадесет работни дни за отстраняване на нередовностите или непълнотите с указание, че неотстраняването им ще предизвика прекратяване на производството. Срокът за произнасяне на административния орган започва да тече от датата на отстраняване на нередовностите или представяне на допълнителните документи. Когато нередовностите или непълнотите не са отстранени в срок, административният орган прекратява производството. (10) За устройствени планове и специфичните правила и нормативи към тях, по чл.78, т.2 както и за заданията за тяхното изготвяне, съгласуване или отказ за съгласуване се извършва въз основа на проверка на съответствието с изискванията на чл. 80. (11) За инвестиционни проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство по чл. 83, съгласуване или отказ за съгласуване се издава въз основа на проверка на съответствието с изискванията на наредбата по чл. 171, съгласуван устройствен план и виза за проектиране или схема за поставяне, изработени в съответствие с режимите за опазване за съответната територия и съгласувани по реда на този закон. (12) За плановете за опазване и управление на недвижими културни ценности и заданията за тяхното изготвяне, съгласуване или отказ за съгласуване се издава въз основа на проверка на съответствието с изискванията на чл. 81, ал. 1, ал. 2 и ал. 3, наредбата по чл. 81, ал. 7 и след становище на Специализирания експертен съвет по чл. 14, ал. 2, т. 1. (13) Актовете на органа по ал. 3 се съобщават на заявителите при условията и по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс. (14) За съгласуването по този раздел и изготвените писмени становища по ал. 1 заявителите не заплащат държавни такси." В съответствие с направените предложения за промени в текста на чл. 72 предлагаме в текста на ал. 6 след думата „обезопасяване“ да се добави текста „и аварийно-укрепителни мерки“. Предлагаме следната редакция на текста по ал. 7 с оглед предотвратяване на злоупотреби с „извършването на текущ ремонт“:	Не се приема	Чл. 72 е редактиран

		“Преди започване на дейности по текущ ремонт и поддръжка на сгради – недвижими културни ценности собствениците, концесионерите или ползвателите им уведомяват Министерство на културата, НИНКН и звената по чл. 18, ал. 3, като прилагат описание на дейностите и количествена сметка. Инспекторатът за опазване на културното наследство може да направи задължителни предписания по изпълнение на дейностите или да откаже изпълнението им в едномесечен срок след уведомяване. В случай на липса на отговор от страна на Инспектората, това се счита за мълчаливо съгласие. В двумесечен срок след приключване на дейностите собствениците, концесионерите или ползвателите им уведомяват Министерство на културата, НИНКН и звената по чл. 18, ал. 3, като прилагат снимков материал. При извършване на текущ ремонт на техническата инфраструктура в защитени територии за опазване на културното наследство в двумесечен срок след приключване на дейностите изпълнителят уведомява Министерство на културата, НИНКН и звената по чл. 18, ал. 3, като прилагат снимков материал.“ Не става ясно как предвиденото съкращение на съгласувателните срокове по ал.1 ще се обезпечи организационно и практически. Усилва се съгласувателната и като цяло императивната функция на МК (чл. 14, ал. 2). С което допълнително се затвърждава извеждането на съгласувателния процес от НИНКН и профилирането на института единствено като експертен орган по изучаване и мониторинг на НКЦ (чл. 19). Не виждаме обосновка, която да пояснява как досегашните лоши практики, свързани със съгласуване на проекти, се преодоляват, или просто се прехвърлят на друго административно ниво. Допълнително в НИНКН в последните две години се наблюдава диалог със заинтересованите страни, най-вече под формата на приемно време и възможност за консултация. В случай на напълно изнасяне на съгласувателната дейност от НИНКН към МК, е редно МК да предостави подобна възможност за диалог със собственици, инвеститори и проектанти. Остава нерешен въпросът с потенциалното отписване от регистъра на лица с правоспособност по чл. 165 при повтарящи се провинения - лоши решения, безвъзвратно нарушаващи обекти и средата им. Законът не дава механизъм, нито взема отношение по този въпрос и лицата, вписани по чл.165 запазват статут на пълна неприкосновеност, без да бъде отчетено качеството на тяхната работа и нейното въздействие върху НКЦ. По същество, измененията пропускат възможностите за експертни партньорства и диалог с общностите.		

		Относно §30. Създава се нов чл. 84а със следния текст: Чл. 84а. (1) НИНКН извършва мониторинг на състоянието на недвижимите културни ценности чрез системни наблюдения, по предварително определени показатели, съобразно определен териториален обхват и по календарен план. С мониторинга се предлагат и необходимите мерки за опазване на недвижимите културни ценности и сроковете за тяхното изпълнение. (2) Приоритетно мониторинг се провежда на недвижими културни ценности с категория „световно значение", на обектите включени в Индикативната листа за културното и природното наследство на Република България и на недвижимите културни ценности с категория „национално значение". (3) Докладът на НИНКН, съдържащ резултатите от мониторинга, както и предлаганите мерки за опазване на недвижимите културни ценности и сроковете за тяхното изпълнение, се внася в Министерството на културата. Разбираемо, е че приоритет в мониторинга се дава на високите категории. Въпреки това не става ясно с какъв интензитет или по колко обекта и как става мониторингът - това навярно ще се изяснява с годишните програми, които НИНКН ще бъде задължен да изготвя. Остава отворен въпросът при положение, че НИНКН не получи достатъчен щат - как мониторира обектите от по-ниските категории или те отново ще останат необгрижени и в сериозен риск от погиване. По същество, измененията пропускат възможностите за експертни партньорства. Като слабост на настоящото предложение за изменение на ЗКН отчитаме факта, че не се предвижда работеща система за класифициране на фирми, имащи право да изпълняват КРР. Възможно решение би било въвеждане на рангова система за фирмите, имащи право да изпълняват консервационно-реставрационни проекти. Само такива с най-висок ранг биха имали правомощия да работят по НКЦ от национално и световно значение. Съответно законът трябва да предвиди и механизъм за понижаване и покачване в ранг според успеваемостта на извършените намеси. Необходим е също така механизъм за отписване от регистъра по чл. 165 при доказване на системно несправяне с КРР.	Не се приема	Не е направено конкретно предложение по текста.

		Относно §40. 1. Точка 15 се изменя така: „ 15. "Преизграждане по автентични данни на недвижима културна ценност" е пълно или частично възстановяване на погинали или невъзвратимо увредени, обеми или елементи от недвижимата културна ценност, на основание на графична, текстова, фотодокументация и други източници, които дават информация за формата и проекта, материалите и субстанцията, използването и функцията, традицията и техниките на изграждане, както и местоположението й." Предлагаме думата “проекта” да се замени с думата “размерите”. Тъй като за преизграждане на обект НКЦ не е водещо проектното намерение, а наличието на точни сведения за реалните параметри на сградата преди нейното разрушаване. Относно Преходни и заключителни разпоредби § 1. Когато за недвижими културни ценности, с изключение на археологическите, не са определени предписания и/или режими на опазване, до тяхното определяне, но за срок не-по късно от три години от влизане в сила на този закон, се прилагат следните правила: 1. за недвижими културни ценности с категория „национално значение", не се допускат намеси с изключение на: укрепителни и консервационно-реставрационни работи, промяна на предназначението по реда на чл. 147а от ЗУТ, ремонтни дейности и дейности по поддръжка, без промяна на използваните материали и технологии. Не се допуска пристрояване и/или надстрояване, ново основно или допълващо застрояване в имота, с изключение на възстановяване на изчезнали обеми. Не се допуска разделяне на поземления имоти, в който се намира недвижимата културна ценност; 2. за недвижими културни ценности с категория „регионално значение" не се допускат намеси с изключение на: укрепителни и консервационно-реставрационни работи, промяна на предназначението, ремонтни дейности, дейности по поддръжка, без промяна на използваните материали, промяна на разпределенията и интериора, които не променят фасадите и градоустройствените параметри на сградата и/или използваните материали и технологии. Не се допуска пристрояване и/или надстрояване, ново основно или допълващо застрояване в имота, с изключение на възстановяване на изчезнали обеми. Не се допуска разделяне на поземления имот, в който се намира недвижимата културна ценност;	Приема се	Отразено е в текста.

		3. за недвижими културни ценности с категория „местно значение" не се допуска надстрояване, както и пристрояване към улица, промяна на фасадите, както и ново основно застрояване в имота; 4. за недвижими културни ценности с категория „ансамблово значение": допуска се реализирането на инвестиционни инициативи при запазване на начина и характера на застрояване, както и на пространствените характеристики и архитектурната типология на груповата ценност, към която принадлежат; 5. за недвижими културни ценности с категория „документално значение" се допуска реализирането на инвестиционни инициативи при запазване на начина и характера на застрояване, както и на пространствените характеристики и архитектурната типология, към която принадлежат." 6. За недвижими културни ценности без категория или без предварителна категория се прилагат правилата по т. 3. Текстът на §1 от ПЗР към ЗИД ЗКН предполага, че превантивните режими, описани тук, следва да осигурят защита за не повече от три години, защото в това време се очаква за всички обекти НКЦ на територията на страната да са определени постоянни такива. Този срок намираме за амбициозен и твърде нереалистичен, предвид броя обекти в регистрите на недвижимите културни ценности, за които се отнася. Положително е, че се дават ясно разписани правила за действие с обекти, които нямат специфични правила за опазване и режими. Предлаганите правила (превантивни режими) обаче са твърде рестриктивни и по същество застрашават жизнеността и целостта на обектите на културното наследство. Една гъвкавост би могла да се осигури с въвеждането на възможност проектанти и собственици да предлагат оценки на въздействието като част от инвестиционните инициативи, които се налагат в рамките на предвидените със измененията три години (вж. също коментари относно §23). Въвеждането на новата категория недвижими културни ценности от “регионално значение”, считаме за ненужно рестриктивна. Липсата на адекватен контрол върху прилагането на закона води до още по-голяма стагнация на самите правила за действие с НКЦ. Това може в краткосрочен план да доведе до подобряване на защитата на отделни обекти, но в дългосрочно ще отдалечи НКЦ от живия живот и ще задълбочи проблемите с музеифицирането на обектите, които все повече се изпразват от съдържание, поради рестрикциите с които са обременени.	Не се приема	Не са направени конкретни предложения по текстовете.

		Впечатление прави, че интериорите на сградите, конструктивната им система и тяхната физическа цялост явно не се разглеждат като потенциален носител на ценността за даден обект. Това личи от предвижданията на превантивните режими, които не ограничават намеси в интериора, независимо от липсата на анализ на ценността, за всички обекти освен за тези от “национално значение”. Предложения за допълнения към ПЗР: 1. Създава се §8 от ПЗР със следното съдържание: „§8. В едногодишен срок от влизането в сила на този закон кметовете на общините внасят за съгласуване в Министерство на културата всички действащи устройствени планове, които са подлежали на съгласуване по реда на Закона за паметниците на културата и музеите и Закона за културното наследство, но не са съгласувани по установения ред. До съгласуването им от министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице се спира прилагането на тези планове.“. 2. Създава се §9 от ПЗР със следното съдържание: „§9. В Закона за местните данъци и такси (Обн. ДВ. бр.117 от 10 Декември 1997г., изм. ДВ. бр.71 от 23 Юни 1998г., изм. ДВ. бр.83 от 21 Юли 1998г., изм. ДВ. бр.105 от 8 Септември 1998г., изм. ДВ. бр.153 от 23 Декември 1998г., изм. ДВ. бр.103 от 30 Ноември 1999г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2000г., изм. ДВ. бр.102 от 15 Декември 2000г., изм. ДВ. бр.109 от 18 Декември 2001г., изм. ДВ. бр.28 от 19 Март 2002г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.56 от 7 Юни 2002г., изм. ДВ. бр.119 от 27 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.84 от 23 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.112 от 23 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.6 от 23 Януари 2004г., доп. ДВ. бр.18 от 5 Март 2004г., изм. ДВ. бр.36 от 30 Април 2004г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.106 от 3 Декември 2004г., изм. ДВ. бр.87 от 1 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.100 от 13 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.55 от 6 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.110 от 21 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.70 от 8 Август 2008г., изм. ДВ. бр.105 от 9 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.41 от 2 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.95 от 1 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.98 от 14 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.28 от 5 Април 2011г., изм. ДВ.	Не се приема	Предложението е премахното от законопроекта.

		бр.31 от 15 Април 2011г., изм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г., изм. ДВ. бр.39 от 20 Май 2011г., изм. ДВ. бр.30 от 17 Април 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.54 от 17 Юли 2012г., доп. ДВ. бр.102 от 21 Декември 2012г., изм. ДВ. бр.24 от 12 Март 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., доп. ДВ. бр.61 от 9 Юли 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Ноември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 19 Декември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.35 от 15 Май 2015г., доп. ДВ. бр.37 от 22 Май 2015г., доп. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., доп. ДВ. бр.32 от 22 Април 2016г., доп. ДВ. бр.43 от 7 Юни 2016г., изм. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2016г., попр. ДВ. бр.80 от 11 Октомври 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 6 Декември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.88 от 3 Ноември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.92 от 17 Ноември 2017г., доп. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 5 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.99 от 12 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2018г., изм. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2019г., изм. ДВ. бр.32 от 16 Април 2019г., доп. ДВ. бр.38 от 10 Май 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.96 от 6 Декември 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 27 Декември 2019г., изм. ДВ. бр.102 от 31 Декември 2019г., доп. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2020г., изм. ДВ. бр.71 от 11 Август 2020г., изм. ДВ. бр.104 от 8 Декември 2020г., доп. ДВ. бр.107 от 18 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.110 от 29 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.14 от 17 Февруари 2021г., изм. ДВ. бр.16 от 23 Февруари 2021г., изм. ДВ. бр.8 от 28 Януари 2022г., изм. ДВ. бр.17 от 1 Март 2022г., изм. ДВ. бр.104 от 30 Декември 2022г., доп. ДВ. бр.66 от 1 Август 2023г., доп. ДВ. бр.80 от 19 Септември 2023г.) в чл. 24, ал. 1, т. 11 накрая се добавя следния текст „и не са включени в публичния регистър на застрашените недвижими културни ценности“. 3. Досегашният §8 от ПЗР става §10.	Не се приема	Предвидено е в ПЗР в двугодишен срок от влизане на закона в сила надграждане на Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности и актуализиране наредбата по чл. 50, ал. 2 от ЗКН по начин, по който регистърът да включва информация и за застрашените недвижими културни ценности. Кметовете на общини създават необходимата организация за поддържането в актуален вид на информацията в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности.
		Бележки с юридически характер Относно §17 - чл.72, ал.3 - аналогично на чл. 73 трябва да бъде въведена законна норма, че жалбите и протестите не спират изпълнението на заповедта.	Приема се	Отразено е в текста на чл. 72, ал. 3.

		Относно §18 - чл.73, ал.1 - Въвеждането на изискване за риск от настъпване на „трайни и непоправими вреди“ /кумулативно“/ ще доведе до усложнения в процеса на доказване наличието им както пред административния орган, така и пред съда и до възможност за лесно основание за отмяна на такива заповеди. Липсва понятие за „трайни и непоправими вреди“ /въведено е понятие за „трайно увреждане“; не и за „непоправими/. Освен това ще следва да се доказват не тези вреди, а „риск“ от настъпването им, което още повече ще затрудни процеса на доказване. Критериите следва да са обективни /не субективни/ и лесно доказуеми. Относно §29 - чл.84, ал.13 - Съгласуването на устройствените планове няма характеристиките на административен акт и не следва да се съобщава по реда на АПК. Остава се с впечатление, че същите подлежат и на оспорване, и влизане в сила. Съгласуването е част от производството по одобряване на ПУП, което производство може да завърши и с отказ за одобряване, като защитата е срещу крайния административен акт. Освен това, не е ясно защо само съгласуването на УП е „акт“, а другите съгласувания не са.	Не се приема Не се приема	Не се посочени мотиви за твърдяните усложнения в процеса на доказване, нито са направени конкретни предложения за редакции на текста. Постановените актове в производството по чл. 84 от ЗКН подлежат на самостоятелно оспорване по реда на АПК.
7.	Илиян Пламенов Пътев получено на ел. поща на 03.01.2024 г .	На основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове /ЗНА/, във връзка с чл. 26, ал. 2 от ЗНА, по повод обявената обществена консултация на проект на Закон за изменение и допълнение /ЗИД/ на Закона за културното наследство /ЗКН/, в качеството ми на заинтересовано лице, представям на Вашето внимание следното становище с предложения и коментари. 1. Запознах се изцяло с документацията на обявената обществена консултация. Бих искал да заявя, че приветствам и подкрепям инициативата за разработването на ЗИД на ЗКН. В опазването на културното наследство са се натрупали множество съществени проблеми, които в изминалите години на преход към демокрация не бяха правилно и адекватно регламентирани. В множество случаи това доведе до тяхното влошаване. В изминалите години се е формирала и събрала достатъчно политическа, административна, съдебна, и обществена практика в нашата страна по отношение на положителни и на отрицателни примери за опазване на културното наследство. Същевременно, бих искал да заявя, че забелязах някои пропуски и неточности в проекта на ЗИД на ЗКН, които би следвало да се поправят.		

		2. Бих искал да препоръчам на Министерството на културата /МК/, по принцип, в цялостната си дейност в пълна степен да се съобразява с разпоредбите на ЗНА, Указ № 883 за неговото прилагане, и с нормите на българския книжовен език. В обсъжданият проект на редица места може да се види, че това не е така. Използването на български думи като превод или като съответствие при съставянето и приемането на нормативните актове е задължение на публичните органи, съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗНА и чл. 36, ал. 1 и ал. 2 от Указ № 883 от 1974 г. за прилагане на ЗНА. Използването на чуждици в нормативната уредба и в съпътстващите я документи е незаконосъобразно, неправилно, непрофесионално и проява на високомерно отношение от страна на правителствени и общински служители. В немалко случаи чуждици биват използвани, тъй като тези думи могат да означават метафори, или чрез звуков или буквен пренос – други думи, или прикрития за въвеждане на думи и понятия в българския език, които обслужват догмите и идеологията на членовете на агентурно-терористичната мрежа на политическата полиция „ДС-ДАНС” и на военно-политическата полиция „Служба Военна полиция” /СВП/, както и на членовете на масонски, окултни и църковни секти, които работят като правителствени и общински служители в публичната администрация. Това обаче е неприемливо, недопустимо, незаконосъобразно, както и противоречи на принципите за опазване на книжовния български език от изпростяване, от промяна на смисъла на думите, и от разваляне. По-долу в становището съм предложил съответни промени на думите – чуждици и на неуместно използвани думи в проекта.	Не се приема	Законопроектът е съобразен с изискванията на Закона за нормативните актове и Указ № 883 за неговото прилагане.
		3. В по-общ план бих искал да разясня следното. На милиони български жители им е известно, че понастоящем публичната администрация /правителствените институции, общинските институции, институциите на законодателната власт, а така също и институциите на съдебната система/ работи по силно изкривен, тенденциозен, манипулативен, провокативен, антидемократичен, нечестен, дискриминационен, и сектантски начин. Това е така, тъй като 100% от броя на служителите в тези институции са участници в агентурно-терористичните мрежи на политическата полиция „ДС-ДАНС” и на военно-политическата полиция „СВП”. Както е известно, по силата на своето членство в тези агентурно-терористични мрежи, те са задължени скрито и тайно да извършват всякакви нарушения и престъпления на действащите закони, с което увреждат, препятстват, или осуетяват приложението на законните права и интереси на идеологически	Не се приема	Няма конкретно предложение по законопроекта

неудобни лица за „ДС-ДАНС” и за „СВП”. Тези две уж правителствени, а всъщност частни, институции, поддържат т.нар. „черни списъци” с идеологически неудобни и презрени лица, срещу които трябва да се изпълняват и се изпълняват действия за ежедневно дразнене, тормозене, насилие, терор, както и убийства. Известно е, че правителствените и общинските служители, както и служителите в съдебната система, явно и тайно подпомагат и насърчават да се случат всички тези действия. След като съответните нарушения и престъпления бъдат извършени, въпросните служители имат поставени заповеди и задачи да прикриват, отричат, осуетяват, заглушават, и подавят истината и обективните обстоятелства за съответното нарушение или престъпление.

Т.е. администрацията на изпълнителната, законодателната и съдебната власти е в състояние на свиреп идеологически конфликт на интереси и корупция, което продължава вече 145 години, т.е. от създаването на Третата българска държава на Балканския полуостров. Това е много сериозен идеологически и политически проблем, тъй като това означава, че огромна част от дейността на институциите на изпълнителната, законодателната и съдебната власти представляват долнопробни идеологически измами. Измами, върху които те работят всеки ден, за да ги увеличават и надграждат. Едно от проявленията на агентурно-терористичната дейност на служителите в изпълнителната, законодателната и съдебната власти е скритото и тайно променяне и „осакатяване” на българския език, в т.ч. и на пунктуацията му, поради техни тайни идеологически причини. Два примера, които потвърждават тези процеси, са използването на думи – чуждици и премахването на тирето в сложните съставни думи. В обсъжданата документация се вижда, че са използвани думите „административнонаказателна” и „териториалноустойствена”. Тяхното правилно изписване, обаче, е „административно-наказателна” и „териториално-устройствена”, т.е. с тире, тъй като това са съставни думи, всяко от които се състои от две отделни думи. Не следва да се счита за извинение, че в Административно-процесуалния кодекс /АПК/ едната съставна дума е изписвана по неграмотен, неправилен и идеологически начин, т.е. без тире. Бих искал да обърна внимание, че е недопустимо и неправилно да се изкривяват, изопачават, и тайно да се отменят правилата на българския книжовен език, в т.ч. и правилата на пунктуацията, за да могат те да съответстват на официално необявените анатомични полове на авторите на проекта, на служителите на МК, и на народните представители,

		приели преди време АПК, ЗКН, и другите закони. А именно, на обозначаването на тези индивиди, че са от биологичните видове: евнуси, т.е. сатани, т.е. женомъже; от биологичния вид безполови мъже; от биологичния вид мъжожени; от биологичния вид безполови жени. Тези четири официално необявени анатомични полове в нашата страна и по света, според различни религиозни и алтернативни източници съществуват най-малко от около 4000 години /женомъжете и мъжожените/ и от около 500 години /безполовите мъже и безполовите жени/. Индивидите от тези четири полове обективно и описателно са наречени катари, ционисти, юдействащи, църковно-нацисти, нацисти, агентурници-терористи, джендъри, кръвопийци, човекоядци, психопати, и др. 4. Служителите, които осигуряват приложението и изпълнението в нашата страна на европейски и международни нормативни документи, или изпълняват национални, европейски, и международни проекти в сферата на държавното управление, в т.ч. на управление на европейските фондове, считам, че носят отговорност какви нови думи и изрази въвеждат в ежедневната употреба, и дали те са правилни и подходящи. През изминалите около 30 години са известни множество примери за неправилно и непрофесионално въведени в употреба чужди думи в българския език, и то такива, които имат превод или съответствие. Проблемът с чуждиците в нормативната уредба е сериозен, и то най-вече поради немарливо и безотговорно отношение през годините и понастоящем от страна на егоистични, високомерни, лицемерни и лукави правителствени и общински служители. Все пак, в допълнение, бих искал да посоча, че съществуват и единични положителни примери в някои от законите, където правилно и законосъобразно са използвани приложимите български книжовни думи. Следва да се знае, че от обективна гледна точка, не е възможно член на агентурно-терористична мрежа, на масонска секта, на църковната секта, да има високи нравствени качества, тъй като по силата на членството си, тези лица са задължени да лъжат, манипулират, да извършват тормоз, насилие, терор, физически екзекуции, което им осигурява израстване в йерархията на тези организации, привилегии, ползи, права, заплата, здраве, здравно обслужване, брачен партньор, разрешение да имат собствени или осиновени деца, и т.н. Има сведения, че назначаването и израстването в йерархията на т. нар. специални служби, се осъществява единствено, ако лицето е извършило три броя физически екзекуции на други членове на	Не се приема	Не са направени конкретни предложения по законопроекта.

		същата агентурно-терористична мрежа или секта, или на трети лица, които не са членове на мрежата, но са включени в списък с политически и религиозно неудобни и презрени лица. Ако някой твърди, че лице в тези мрежи, секти и ведомства има, или може да има, високи нравствени качества, то такова твърдение е лицемерие и манипулация, извършени от явно или неявно свързани с него лица или организации, или от зависими от него лица или организации. Отделно от това, лица членуващи в тези неявни мрежи и секти са в свиреп пожизнен конфликт на интереси спрямо правомощията на правителствени и общински служители, които са им възложени. В пожизнен конфликт на интереси са и работещите в частни фирми и в неправителствени организации. 5.1. В документите „Доклад", „Мотиви", „Частична предварителна оценка на въздействието" /ЧПОВ/, и пар. 5 в проекта на ЗИД, бих искал да изразя мнение, че създадените до този момент шест броя регионални инспекторати към Националния институт за недвижимо културно наследство /НИНКН/, разположени в шестте общини – центрове на районите за планиране, са твърде недостатъчни като брой и твърде неефективни като обхват на работа. Още повече, че, доколкото ми е известно, във всяко от тях работят по около 3-4 служители, които отговарят за недвижимото културно наследство в няколко десетки общини. Ето защо, възразявам срещу сегашното устройство и практика, според което регионалните инспекторати са в градовете, центрове на районите за планиране. Бих искал да предложа, регионалните инспекторати да бъдат създадени на областно равнище, т.е. да бъдат 28 броя. Това би било адекватно решение на много тежкия проблем с липсата на служителите на НИНКН, и бавното и неадекватно процедиране на преписките. След като се твърди, че България е третата страна с най-много обекти на недвижимото културно наследство, след Гърция и Италия, то това би следвало да води до адекватна правителствена политика и адекватни управленски решения за неговия надзор, опазване, възстановяване, и представяне пред населението. 5.2. Считам, че не е правилно, Министерството на вътрешните работи /МВР/ да разполага с около 50 000 служители, голяма част от които ежедневно симулират трудова заетост, и поради това са излишни, докато в същото време НИНКН изнемогва от недостиг на служители. Ситуацията в досегашните регионални инспекторати на НИНКН е много трудна и неадекватна, тъй като в цялата страна в тях работят, доколкото ми е	Не се приема Не се приема	Предложението за създаване на 28 регионални инспектората на територията на съответните области не е мотивирано. Не е обоснована необходимостта от промяна на досегашния модел регионалните инспекторати да са в районите на планиране от ниво 2 на Закона за регионалното развитие. Няма конкретно предложение по законопроекта.

		известно, около 20 служители, които имат задължения по надзор и опазване на няколко десетки хиляди обекта. Ето защо, предлагам МК да предложи на Министерския съвет да намали щатната численост на регионалните дирекции на МВР с общо 180 бройки, които да бъдат прехвърлени към областните структури на НИНКН. Уточнявам, че предложението ми не означава полицаи да бъдат назначени на работа в областните структури на НИНКН.		
		6. В документите „Обява”, „Доклад” /на стр. 2/, „Мотиви”, е посочено, че се въвежда нова категория „за сведение”. На стр. 6 в „Доклад” и в проекта на ЗИД тази категория е с наименованието „документално значение”. Предлагам в посочените документи наименованието „за сведение” да се промени на „документално значение”.	Приема се	Текстът е редактиран
		7. В документите „Обява”, „Доклад” /на стр. 3/, „Мотиви”, с оглед казаното по-горе в т. 2, предлагам думата „стартиране” да се замени със „започване”.	Приема се	Бележката е отразена.
		8. В документите „Обява”, „Доклад” /на стр. 3 на две места, на стр. 6 на две места/, „Мотиви”, с оглед казаното по-горе в т. 2, предлагам думата „превантивна” да се замени с „предотвратяваща”. Освен това, Ви обръщам внимание, че и предложената от Вас редакция – „превантивна защита”, по същество обозначава едно и също нещо два пъти, което е неправилно и неадекватно като езикова формулировка. Както е известно, всяка защита е „предотвратяваща” и „предпазваща”.	Не се приема	Терминът „превантивна защита“ е смислово подходящ и правилен.
		9. Моля имайте предвид, че предоставянето на проекта за обсъждане със заинтересованите лица, при което файловете представляват сканирани графични страници /като снимки/, без възможност в тях да се маркира текст, да се копира текст, и да се извършва търсене по ключова дума, в голяма степен затруднява и забавя изготвянето на становища, както и ги прави непълни. Освен това е проява на неадекватно и непрофесионално отношение от страна на служителите подготвили документацията за обществената консултация. Бихте могли да видите документите, които Ваши колеги от други ведомства предлагат за обсъждане – те също са във файлов формат PDF, но в тях посочените текстообработващи операции могат да бъдат извършени.	Приема се за сведение	

		10. Бих искал да обърна внимание, че в шестте документа предложени за обсъждане, на много места в текста не са поставени запетаи. Това е недопустимо и е проява на неграмотно и непрофесионално отношение към изготвената документация.	Приема се за сведение	
		11.1. По отношение на документа „Доклад” и останалите обсъждани документи, бих искал да предложа да се добави процедура, която позволява на собственик на недвижимо културно наследство да заяви пред МК или НИНКН желанието си да бъде свалена, т.е. премахната, присъдената категория на обекта. Това е важно, за да не се чувстват принудени собствениците да търсят различни начини за хитруване и измами, за да премахнат категорията на обекта или да премахнат самия обект, в т.ч. чрез оставянето му на влиянието на атмосферните условия, и т.н. При подадено подобно заявление, в правомощията на МК или НИНКН е да реши дали то да бъде удовлетворено или отхвърлено.	Не се приема	В глава пета на закона са регламентирани административните производства за идентифициране, деклариране и предоставяне на статут.
		11.2. По отношение на документа „Доклад” и останалите обсъждани документи, бих искал да предложа да се добави процедура, която позволява на собственик на недвижимо културно наследство да заяви пред МК или НИНКН желанието си да бъде променена присъдената категория на обект, в т.ч. повишена или понижена. Това е важно, за да не се чувстват принудени собствениците да търсят различни начини за хитруване и измами, за намаляване значимостта, обема, и ценността на своя обект, в т.ч. чрез оставянето му на влиянието на атмосферните условия, и т.н. При подадено подобно заявление, в правомощията на МК или НИНКН е да реши дали то да бъде удовлетворено или отхвърлено.		
		12. В документа „Доклад”, с оглед казаното по-горе в т. 2, предлагам на стр. 3 думата „предефиниране” да се замени с „повторно определяне”. На стр. 6 думата „дефиниции” предлагам да се замени с „определения”.	Не се приема	Използваните думи са смислово правилни.
		13. В документа „Доклад”, с оглед казаното в т. 3 по-горе, предлагам на стр. 3, 4, и 5, думата „териториалноустройствена” да се промени на „териториално-устройствена”, тъй като е съставна дума. А на стр. 5 думата „териториалноустройствената” предлагам да се промени на „териториално-устройствената”.	Не се приема	Думата е изписана правилно.

		14. В документа „Доклад”, с оглед казаното по-горе в т. 2, предлагам на стр. 4 и 6, думата „мониторинг” да се замени с „наблюдение”. На стр. 6, на две места, предлагам думата „мониторинга” да се замени с „наблюдението”.	Не се приема	Думата е посочена правилно.
		15. В документа „Доклад”, с оглед казаното по-горе в т. 2, предлагам на стр. 4 думата „интервенции” да се замени с „намеси”. На други места в доклада и в проекта на ЗИД правилно е използвана думата „намеси”.	Приема се	Думата е заменена.
		16. В документа „Доклад”, с оглед казаното по-горе в т. 2, предлагам на стр. 5 думата „негативното” да се замени с „отрицателното”. В допълнение, моля имайте предвид, че в шаблона за ЧПОВ е използвана думата „отрицателни”, а не „негативни”.	Приема се	Думата е заменена.
		17. В документа „Доклад”, на стр. 5 думата „еднофазно” следва да се замени с „едностепенно”. Има смислова разлика между двете понятия. Освен това, в ЧПОВ на същото място правилно сте използвали думата „едностепенно”. Освен това, не е почтено от Ваша страна да се опитвате да въвеждате агентурно-терористични термини със скрит смисъл, какъвто термин представлява думата „еднофазно”.	Приема се	Думата „еднофазно“ е заменена с „едностепенно“.
		18. В документа „Доклад”, с оглед казаното по-горе в т. 2, предлагам на стр. 6 думата „позитивните” да се замени с „положителните”. В ЧПОВ правилно сте използвали думата „положителни”.	Приема се	Думата е заменена.
		19. Написаните по-горе предложения за промени са валидни и по отношение на съдържанието на документите „Мотиви” и ЧПОВ, тъй като те представляват копирани абзаци от документа „Доклад”.		
		20. В проекта на ЗИД, с оглед написаното по-горе в т. 5.1. и т. 5.2., бих искал да предложа пар. 5 да придобие следния вид: „пар. 5. Чл. 16 се променя както следва: 1. В ал. 1 думата „регионални” се заменя с „областни”. 2. В ал. 2 изречението „Регионалните инспекторати се създават във всеки един от регионите за планиране от ниво 2 по смисъла на Закона за регионалното развитие.” се променя на „Областните инспекторати се създават във всяка административно-териториална област.”	Не се приема	Съображенията са посочени към т.5.1.

		3. В ал. 3 думите „регионалните звена се осъществяват в региона за планиране от ниво 2 по ал. 2” се заменят с „областните звена се осъществяват в съответната административно-териториална област”. 4. В ал. 5 думите „Областните управители на територията на района по ал. 2 създават” се заменят с „Министерството на културата създава”. 5. В ал. 6 думата „регионалните” се заменя с „областните”.”		
		21. В пар. 6 от проекта на ЗИД текстът „(четиринадесет)” следва да отпадне. Неправилно е да има подобно двойно изписване – с цифри и с думи, тъй като това е закон, а не договор.	Приема се	Текстът на §6 относно чл. 17, ал. 1 е редактиран.
		22. В пар. 7 от проекта на ЗИД, в съдържанието на новата ал. 4, думата „териториалните”, с оглед предложенията в т. 5.1., 5.2., и 20, следва да се замени с „областните”.	Не се приема	Съображенията са посочени в т.5.1
		23.1. С оглед написаното по-горе в т. 2, предлагам в проекта на ЗИД: в пар. 8, т. 1, буква а/; в пар. 23 относно чл. 78, т. 7; в пар. 30 на две места, думата „мониторинг” да се замени с „наблюдение”.	Не се приема	Думата е употребена правилно.
		23.2. С оглед написаното по-горе в т. 2, предлагам в пар. 30 в проекта на ЗИД, на две места, думата „мониторинга” да се замени с „наблюдението”.	Не се приема	Думата е употребена правилно.
		24. В пар. 11, т. 1 от проекта на ЗИД, текстът „от свързани” следва да се съобрази с българския книжовен език и да се поправи на „свързани”.	Приема се	Бележката е отразена
		25.1. С оглед написаното по-горе в т. 3, предлагам в проекта на ЗИД: в пар. 12 относно чл. 56а, ал. 3; в пар. 18 относно чл. 84; в пар. 19 относно чл. 74, ал. 5; в пар. 26 относно нов чл. 82в, ал. 6; в пар. 29 относно чл. 84, ал. 13; думата „Административнопроцесуалния” да се изпише с тире, тъй като са две съставни думи.	Не се приема	Думата е изписана правилно.
		25.2. В допълнение, моля имайте предвид, че в пар. 19 в проекта на ЗИД относно чл. 74, при номерирането на ал. 5, тя неправилно е посочена като ал. 3.	Приема се	Номерацията е коригирана
		26. В пар. 12 в проекта на ЗИД относно чл. 56а, ал. 4, с оглед написаното по-горе в т. 2 и т. 8, предлагам думата „превантивна” да се промени на: „предотвратяваща”, или „предохранителна”, или „охранителна”, или	Не се приема	Думата е употребена правилно.

		„предпазна”, или „предварителна”. Освен това, обръщам внимание, че изразът „превантивна защита” по същество е несъстоятелен, тъй като всяка защита е предотвратяваща, предохранителна, предпазна.		
		27. С оглед написаното по-горе в т. 11.1 и т. 11.2. в проекта на ЗИД, предлагам в проекта на ЗИД да се добави нов параграф, с който да се създаде раздел Седми в глава Пета. Този раздел би следвало да съдържа разпоредби, които регламентират процедурата за заявяване на желание на собственик на недвижима културна ценност да прекрати, повиши или понижи нейната категория. В правомощията на МК и на НИНКН е да прецени дали да удовлетвори или отхвърли такова заявление. Считам за важно да съществуват регламентирани процедури в тези три случая.	Не се приема	В глава пета на закона са регламентирани административните производства за идентифициране, деклариране и предоставяне на статут.
		28. В пар. 13, т. 3 в проекта на ЗИД са посочени думите „интернет страницата”. Бих искал да разясня, че те са неправилно използвани, което представлява логическа и техническа грешка. Както е добре известно, един сайт (т. е. Интернет място, т. е. Интернет сървър) съдържа в себе си много страници, а една страница в себе си не съдържа нито едно Интернет място, т.е. Интернет сайт. Ето защо, бих искал да предложа посочените думи да се заменят с „интернет мястото”. По същата причина, в Преходните и заключителните разпоредби /ПЗР/ на проекта на ЗИД, в пар. 3 думите „интернет страниците” следва да се променят на „интернет местата”.	Не се приема	Думата е правилно използвана и не се налага нейната замяна.
		29. В пар. 17 в проекта на ЗИД относно чл. 72, ал. 5 и в пар. 18 относно чл. 73, ал. 9, бих искал да предложа разпоредбата да се допълни с гаранции и да се прецизира, така че да не се допусне общината да злоупотреби с правото си да поиска от съда да постанови незабавно изпълнение и да издаде изпълнителен лист по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс, за сгради, които са частна собственост и са обитаеми жилища на физически лица. Известно е, че е обичайна практика в нашата страна местните власти да принуждават и заплашват физическите лица, с цел да възприемат те поведение или решение, което е от полза за служителите в общинската администрация или в общинския съвет.	Не се приема	Въпросът ще подлежи на съдебен контрол, което е достатъчна гаранция за недопускане на злоупотреба с право.
		30. В пар. 18, ал. 5 и в пар. 40, т. 1 в проекта на ЗИД, с оглед написаното по-горе в т. 2, текстът „фотодокументация” предлагам да се промени на „снимкова документация”. Освен това, имайте предвид, че думата „фото” е	Не се приема	Думата е използвана правилно.

		прилагателно, поради което е неправилно тя да се изписва слято със съществителното.		
		31.1. С оглед написаното по-горе в т. 2 и т. 3, предлагам да се добави нов пар. 22а в проекта на ЗИД, със следното съдържание: „В заглавието на раздел Пети в глава Пета, думата „Териториалноустройствена” се заменя с „Териториална устройствена”.”	Не се приема	Думата е използвана правилно.
		31.2. С оглед написаното по-горе в т. 2 и т. 3, предлагам в пар. 23 в проекта на ЗИД относно чл. 78 и относно чл. 78, т. 6 текстът „Териториалноустройствената” да се изпише с тире, тъй като представлява сложна съставна дума, която се състои от две отделни думи.	Не се приема	Думата е използвана правилно.
		32. В пар. 24., т. 1. от проекта на ЗИД, с оглед написаното по-горе в т. 3, бих искал да предложа текстът „природогеографски” да се замени с „природно-географски”.	Не се приема	Думата е използвана правилно.
		33. Пар. 24, т. 1, изречение второ, в проекта на ЗИД не е съобразено с правилата за пунктуация и за словоред. След думата „зони” следва да се постави запетая. След думата „представяне” следва да се постави точка. Текстът „и са задължителни” следва да се замени с „Предписанията са задължителни”.	Приема се частично	Текстът е прецизиран.
		34. В пар. 26 в проекта на ЗИД относно нов чл. 82а, ал. 1, с оглед написаното по-горе в т. 2, предлагам думата „редуциране” да се замени с „намаляване”.	Приема се	Думата е заменена.
		35. В пар. 26 в проекта на ЗИД относно нов чл. 82а, ал. 1 и в нов чл. 82б, ал. 6, с оглед написаното по-горе в т. 2, предлагам думата „визуални” да се замени със „зрителни” или с „видими”.	Не се приема	Думата е използвана правилно.
		36. В пар. 26 в проекта на ЗИД относно нов чл. 82а, ал. 1 и в нов чл. 82в, ал. 2, думата „целостта” е написана неправилно, на диалект. В единствено и в множеството число тя се изписва с буква „я”. Посочената дума в проекта на ЗИД следва да се поправи на „цялостта”.	Не се приема	Думата е изписана правилно.
		37. В пар. 26 в проекта на ЗИД относно нов чл. 82а, ал. 2, с оглед написаното по-горе в т. 2, предлагам думата „комплексна” да се замени със „сложна” или със „съставна”.	Не се приема	Думата е използвана правилно.

		38. В пар. 26 в проекта на ЗИД относно нов чл. 82б, ал. 2, след думата „археология” следва да се постави запетая. Необходимо е нейното поставяне, тъй като чрез нея се обозначава края на вметнат, т.е. допълнителен, текст в изречението.	Не се приема	Чл. 82б, ал. 2 е редактиран.
		39. В пар. 26 в проекта на ЗИД относно нов чл. 82б, ал. 3, бих искал да Ви обърна внимание, че изречението е дълго девет реда. Това не би било проблем, ако бяха поставени съответните пунктуационни знаци, които улесняват неговото четене и възприемане. След второто използване на думата „предложението” следва да се постави запетая.	Не се приема	Чл. 82б, ал. 3 е редактиран.
		40. В пар. 29 в проекта на ЗИД относно чл. 84, ал. 5 и ал. 6, думата „Съгласуване” следва да се изпише „Съгласуването”. В ал. 1, 3, 4 на този член, думата правилно е изписана – членувана.	Приема се	Бележката е отразена.
		41. В пар. 29 в проекта на ЗИД относно чл. 84, ал. 6, след текста „аварийни ситуации” следва да се постави запетая. След текста „аварийна намеса” следва да се постави запетая. Текстът „такива” следва да се поправи на „такива”. След думата „строежите” следва да се постави запетая.	Не се приема	Чл. 84, ал. 6 е редактиран.
		42. В пар. 29 в проекта на ЗИД относно чл. 84, ал. 9, думата „предизвика” не е употребена правилно. Предлагам да се замени с думата „причини”.	Не се приема	Думата е използвана правилно.
		43. В пар. 29 в проекта на ЗИД относно чл. 84, ал. 10, след текста „към тях” запетаята следва да се заличи. Преди думата „както” следва да се постави запетая. Тази разпоредба във вида й в проекта на ЗИД е неясна, двусмислена и заблуждаваща. Поради това е необходимо думите „съгласуване или отказ за съгласуване” да се променят на „съгласуването или отказа за съгласуване”.	Не се приема	Текстът е ясен и разбираем.
		44. В пар. 29 в проекта на ЗИД относно чл. 84, ал. 11 и ал. 12, за да е ясен смисълът на разпоредбата, и за да съответства тя на другите места в проекта със същите думи, предлагам текстът „съгласуване или отказ за съгласуване” да се промени на „съгласуването или отказа за съгласуване”.	Не се приема	Текстът е ясен и разбираем.

		45. В пар. 30 в проекта на ЗИД относно чл. 84а, ал. 2, с оглед написаното по-горе в т. 2, предлагам думата „Индикативната” да се замени с „Указателната”.	Не се приема	Думата е използвана в точния смисъл.
		46. В пар. 36, т. 1 и т. 2 в проекта на ЗИД текстът „с” следва да се изпише „със”.	Не се приема	Текстът е редактиран.
		47. В пар. 40, т. 1 в проекта на ЗИД, с оглед написаното по-горе в т. 2, предлагам думата „субстанцията” да се замени с „веществото”.	Не се приема	Думата е правилно използвана.
		48. В пар. 40, т. 2 в проекта на ЗИД относно нова т. 22. В нея текстът „Аварийно-укрепителни” следва да се изпише без интервал след тирето.	Не се приема	Думата е правилно изписана.
		49. В пар. 40, т. 2 в проекта на ЗИД относно нова т. 24. В нея текстът „обемно пространствена” следва да се изпише „обемно-пространствена”, т.е. с тире.	Не се приема	Думата е правилно изписана.
		50. В ПЗР в проекта на ЗИД, в пар. 1, текстът „не-по късно” е неправилно написан. Предлагам да се поправи на „не по-късно”.	Приема се	Бележката е отразена.
		51. В ПЗР в проекта на ЗИД, в пар. 1, т. 1, изречение трето, думата „имоти” следва да се замени с „имот”.	Приема се	Бележката е отразена.
		52. В ПЗР в проекта на ЗИД, в пар. 1, т. 5, в края на абзаца кавичките следва да се заличат.	Приема се	Бележката е отразена.
		53. В ПЗР в проекта на ЗИД, в пар. 1, т. 6, текстът „За” следва да се изпише „за”, тъй като се изброяват конкретни правила, както и за да съответства на предходните точки 1 – 5.	Приема се	Бележката е отразена.
		54. В ПЗР в проекта на ЗИД, в пар. 4, задълженията на кметовете и на общинските съвети би следвало да бъдат изброени, като се започне с по-скорошните след влизането в сила на ЗИД. И след това се посочат и по-отдалечените във времето. В проекта това описание на задълженията е направено в обратна последователност – от по-далечните към по-близките, което е неправилно. Предлагам пар. 4 да се промени на „Общинските съвети приемат в шестмесечен срок от влизане на закона в сила наредбата по чл. 17, ал. 2, т. 6. В едногодишен срок от влизане на закона в сила кметовете на	Не се приема	Текстът е редактиран в §49.

		общини създават публичния регистър на застрашените недвижими културни ценности по чл. 49, т. 2 на територията на общината.” 55. Бих искал да обърна внимание на авторите на предложената документация, че на редица места в нея не са спазени изискванията на ЗНА, Указ № 883 за неговото прилагане, и правилата за пунктуация, което означава, че съответните служители на МК са в някаква степен неграмотни в езиково отношение. По този повод, бих искал да препоръчам да потърсите съдействие от Ваши колеги или от консултанти за извършване на проверка за съответствие на проектите на МК със ЗНА, Указ № 883 за неговото прилагане, и с правилата за правопис, пунктуация и словоред в книжовния български език. 56. На основание на чл. 26, ал. 5, изречения 1 и 2 от ЗНА след завършване на обществената консултация ще очаквам да публикувате на Интернет мястото на Портала за обществени консултации и на Интернет мястото на Министерството на културата, справката за отразяване на получените предложения, заедно с обосновка за неприетите. Справката е особено важна за всички организации от гражданското общество и икономиката, които са участвали в консултацията.	Не се приема. Приема се за сведение.	Проектът е съобразен с изискванията на ЗНА и Указа за неговото прилагане.